

Parlementaire onderzoekscommissie
belast met het onderzoek naar
mogelijke disfuncties in het
strafrechtelijk onderzoek "Operatie
Kelk"

van

VRIJDAG 17 JANUARI 2025

Voormiddag

Commission d'enquête
parlementaire chargée d'enquêter
sur d'éventuels dysfonctionnements
dans le déroulement de l'enquête
pénale baptisée "Opération Calice"

du

VENDREDI 17 JANVIER 2025

Matin

De openbare commissievergadering wordt geopend om 13.38 uur en voorgezeten door mevrouw Sophie De Wit.

La réunion publique de la commission est ouverte à 13 h 38 et présidée par Mme Sophie De Wit.

Hoorzitting met de heer Bruno Bulthé, gewezen magistraat.

Audition de M. Bruno Bulthé, ancien magistrat.

De **voorzitster**: Collega's, we begroeten de heer Bulthé, die – niet voor het eerst in dit dossier trouwens – voor de Kamer komt getuigen.

Mijnheer Bulthé, dit is een onderzoekscommissie. U weet dat ik u eerst moet vragen om de eed af te leggen.

Ik herinner u eraan dat conform artikel 4, § 1, van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1996, de onderzoekscommissie alle in het Wetboek van strafvordering omschreven onderzoeksmaatregelen kan nemen. Ze kan onder meer getuigen onder ede horen.

Alvorens u te vragen de eed af te leggen, wens ik de aandacht te vestigen op het laatste lid van artikel 8 van bovenvermelde wet, volgens hetwelk iedere getuige kan aanvoeren dat hij, door naar waarheid een verklaring af te leggen, zich zou kunnen blootstellen aan strafvervolging en derhalve getuigenis weigeren (zie ook artikel 14, 3, g), van het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, bekrachtigd bij de wet van 15 mei 1981). Dat betekent dat u het recht heeft om te zwijgen wanneer u meent dat uw publieke verklaring later tegen u zou kunnen worden gebruikt in een strafvordering.

Ik wil er vervolgens nog de nadruk op leggen dat u, krachtens artikel 9 van dezelfde wet, voor valse

getuigenis kan worden gestraft met een gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar en u voor een termijn van ten minste vijf en ten hoogste tien jaar kunt worden ontzet uit het recht om te kiezen of verkozen te worden.

Ten slotte wijs ik u erop dat ingevolge artikel 3 van voornoemde wet de geheimhouding van uw verklaringen niet is gewaarborgd tenzij het gaat om verklaringen afgelegd tijdens een vergadering met gesloten deuren en waarvoor de commissie zich uitdrukkelijk heeft verbonden de geheimhouding in acht te nemen. Bovendien is ieder stuk dat u aan de commissie zou overleggen vatbaar voor openbaarmaking.

Na deze verduidelijking vraag ik u de eed af te leggen door de hand te heffen en de volgende woorden te herhalen: "Ik zweer de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen."

De heer Bruno Bulthé legt de eed af.

Geeft u eerst een toelichting?

Bruno Bulthé: Ik wil vooraf inderdaad toch een paar zaken zeggen. Ik zit hier vandaag uit respect voor de instelling. Ik heb vernomen dat er in deze zaak verschillende waarheden zijn en ik heb de mijne, die ik u wil meedelen. Een derde punt dat mij belangrijk lijkt, zijn de slachtoffers, zowel die binnen het systeem als die van seksueel geweld. Ik vind dat men bepaalde mensen onrecht heeft aangedaan. Er zijn ook een aantal mensen overleden aan wie men een zeker aantal zaken toeschrijft overleden. Ik zal ze niet uit hun graf halen, dat is mijn bedoeling niet, maar ik was bij bepaalde vaststellingen en feiten en ik kan op zijn minst mijn versie ervan geven.

Ik ben hier al een aantal keer geweest. We hebben elkaar 10 à 15 jaar geleden al gezien. Vorig jaar ben ik voor de bijzondere commissie van de Hoge

Raad voor de Justitie verschenen. Ik heb daar uiteraard mijn mening over. Ik zal de zaken duidelijk stellen: ik ben niet zeker dat alles wat ik zal zeggen eenieder zal plezieren.

Je crois que j'ai dit ce que j'avais à dire, je ne vais pas le répéter en français. J'ai synthétisé mon point de départ. J'ai dit, madame la présidente.

De **voorzitster**: Dat waren drie belangrijke elementen. Dan geef ik meteen het woord aan de commissieleden die vragen kunnen stellen.

Mijnheer Van der Donckt wil de spits afbijten. U hebt het woord.

Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer Bulthé, dank u voor uw aanwezigheid en voor het respect dat u voor deze instelling hebt. Dat is een goede zaak.

Een eerste punt is de kritiek op de Hoge Raad voor de Justitie en het verslag dat hij heeft opgemaakt, na toch een grondige analyse van het dossier. Uit dat verslag blijkt onder meer dat de reservefardes die bestonden – u lacht al, u zult waarschijnlijk direct een antwoord hebben – na 10 jaar werden vernietigd. Is dat gebeurd conform de toen van toepassing zijnde richtlijnen? Er zijn mensen die daar anders over denken. Het is toch wel bizar dat die in 2021 plots werden vernietigd.

U bent de mening toegedaan dat dit mocht na 10 jaar, omdat dat de gewoonte was. In de interne communicatie die we konden inkijken, wordt dat door de procureur-generaal tegengesproken. Kunt u daar toelichting over geven? Bestonden die richtlijnen? Was dat de gewoonte? Om welke reden werden die toen vernietigd?

Bruno Bulthé: Wat die reservefardes betreft en wat bepaalde dossiers betreft, was die materie mij totaal... Toen ik daar binnenkwam, was ik 21 jaar onderzoeksrechter geweest. Ik was een bevoorrecht gebruiker van de parketdiensten. Dat is de reden waarom ik gepostuleerd heb voor procureur des Konings. Op het vlak van de interne werking was ik vrij goed omringd door mensen als Jos Colpin, Bernard Michiels en een aantal andere mensen. Ik had rijpe ervaring opgedaan met de voormalige procureur des Konings, de heer Dejemppe, en mijn voorganger, de heer Degryse.

Een van de eerste zaken die mijn hoofdsecretaris – de procureur des Konings is hoofd van het parket, maar de hoofdsecretaris is het hoofd, onder de procureur des Konings, van het geheel van de administratieve krachten – mij heeft voorgelegd, was een lijst van te archiveren dossiers. Van de reservefardes is er nooit sprake geweest. Er is wel

een opmerking die ik zelf heb gemaakt. Het enige stuk dat ik opnieuw heb gelezen voor deze commissie is het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie.

Ik heb daarin gezien dat er bepaalde stukken gearchiveerd of verdwenen waren. Voor mij was dat een essentiële bron van informatie, zowel voor u als voor mij. Dat is het probleem niet.

In die tijd was het zo dat de dossiers na 25 jaar of misschien wel langer, want men spreekt over reservefardes van het parket, maar men spreekt ook over reservefardes van de onderzoeksrechtters... Ik kreeg een lijst.

Je suis un grand conservateur de nature, donc je garde à peu près tout. C'est une mauvaise mentalité, j'ai une maison assez grande mais qui est bourrée. En principe, j'étais assez sélectif dans ce que je faisais disparaître. Je confiais les dossiers qui me semblaient importants aux Archives nationales et les autres étaient détruits, passés au pilon.

Ik was verwonderd. Ik zal me niet uitspreken over de richtlijnen die toen ter sprake zijn gekomen. Ik was verwonderd dat onder meer het parketdossier van de interne briefwisseling verdwenen of gearchiveerd was. Dat is mijn antwoord. Meer kan ik u daar niet over zeggen. Ik duid niemand aan als schuldige of onschuldige, maar wat mij betreft waren dat onze gebruiken tussen 2007 en 2014, toen ik het parket heb verlaten.

De **voorzitster**: Wenst iemand daarop aan te sluiten of wenst iemand een nieuw debat?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): We hebben die richtlijnen ook gezien. Volgens de richtlijnen zou dat na 10 jaar inderdaad mogen. De werkfardes mogen worden verwijderd of vernietigd. In de richtlijn staat evenwel niet vanaf wanneer die termijn van 10 jaar, 15 jaar of 20 jaar begint te lopen. Op basis van het gezond verstand zou ik zeggen na afloop van het dossier of nadat er een einduitspraak is. De vraag is dus 10 jaar vanaf wanneer? Dat is de vraag: vanaf wanneer begint die termijn in de praktijk te lopen?

Is het een soort automatisme dat een dossier na het verstrijken van die 10, 15 of 20 jaar automatisch wordt vernietigd? Komt er iemand tussen, een procureur of griffier, om geval per geval te beoordelen welke fardes al dan niet worden vernietigd? Weet u hoe dat in de praktijk verloopt?

Bruno Bulthé: Zoals ik u gezegd heb, ik weet hoe het functioneerde tot 2014. Ik ken mijn persoonlijke mentaliteit. Ik ben een spaarder. Ik kreeg een lijst

van de hoofdsecretaris die door de interne diensten werd voorbereid. Wat mij betreft, leek het mij ondenkbaar dat een niet-afgesloten dossier gearhiveerd werd. Dat is mijn standpunt.

Ik spreek me niet uit over wat mijn opvolgers doen, dat is mijn probleem niet. Ik ben nogal behept door geschiedenis en dus vanuit mijn optiek was het voor mij ondenkbaar dat alles wat geschiedkundig enige waarde had, vernietigd zou worden. Ik kreeg zelfs de vraag van mijn hoofdsecretaris of ik echt zoveel wou sparen. Ik heb hem geantwoord dat ik een spaarder ben. Voordat een dossier definitief was afgesloten, was het uitgesloten dat het dossier of een of ander stuk zou worden gearhiveerd.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Hier zal waarschijnlijk door sommigen geredeneerd zijn dat het dossier in 2011 was gefederaliseerd en het geen dossier meer was van het parket, maar een dossier van het federaal parket. Volgens uw filosofie, zolang er geen einduitspraak in het dossier is,... Ik begrijp uw redenering heel goed, als ik uw antwoord goed begrijp. U kunt spreken over de periode tot 2014. Als procureur kreeg u wel een lijst voorgelegd waarop u aankruiste wat wel en wat niet vernietigd mocht worden.

In die zin was het geen automatisme tot 2014. Hebben we dat goed begrepen?

Bruno Bulthé: Wat mij betreft, in mijn periode was het geen automatisme. Nu, ik was wel een nieuwe borstel voor de parketmedewerkers en de parketcollega's, maar dat was mijn filosofie. Ik blijf daar vandaag nog bij. Dat is alles.

De **voorzitster**: Indien niemand nog wenst aan te sluiten, kunnen we overgaan naar een andere vraag of een ander thema.

Werner Somers (VB): Mijnheer Bulthé, we lezen in het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie dat er een onderhoud zou hebben plaatsgevonden op 21 juni 2010, de dag waarop het parket het gerechtelijk onderzoek heeft gevorderd. Op die dag zou onderzoeksrechter De Troy verzocht zijn om zich naar uw kantoor te begeven. Kunt u ons zeggen wat daar precies werd besproken en wie daar allemaal aanwezig was?

Bruno Bulthé: U moet de context kennen. Ik heb dat inderdaad ook gelezen. Ik betwist dat dus niet.

Die maand juni was een vrij speciale maand voor mij, omdat zich het ene na het andere probleem voordeed inzake de seksuele problematiek binnen het kader van de kerk.

Ten eerste, mijn moeder was 91 jaar en was een

paar dagen voordien na anderhalf jaar dementie overleden. Dat is mijn persoonlijk probleem, dat is geen excuus. Ik was de enige zoon. Op 24 juni 2010, de dag van de huiszoekingen, heb ik aan mijn adjunct gevraagd om mij ten minste de voormiddag vrij te laten, om de begrafenisplechtigheid van mijn moeder voor te bereiden of te realiseren.

Ten tweede, Wim De Troy was mijn opvolger op het kabinet. Ik had een goede verstandhouding met hem. Hij is een fijne man en een goede magistraat. Ik heb hem gekend als parketmagistraat. Dat is mijn persoonlijke opinie. Hij heeft mij opgevolgd in mijn kabinet.

Ik ben onderzoeksrechter geworden in 1986. Ik zal enigszins uitweiden, want ik heb graag dat de mensen het begrijpen. Ik benadruk wel dat het om mijn waarheid gaat.

Indertijd kregen wij kleine bruine omslagen van collega's. Op 6 mei 1986 kreeg ik zo een omslag van een magistraat die zich bezighield met de organisatie van de rechtbank. Op dat ogenblik was dat een ondervoorzitter, mevrouw Godelieve Halsberghe. Op dat briefje stond dat ik op maandag onderzoek moest beginnen. Op maandag kwam ik binnen en kreeg een Semadigit. Wij waren toen om de drie weken van dienst. Ik was toen toevallig van dienst.

Tijdens mijn vorige carrière had ik wetenschappelijk onderzoek gedaan als assistent aan een universiteit. Als onderzoeksrechter gaan mijn reflexen op dat ogenblik naar het Wetboek van strafvordering en mijn cursus strafvordering. Dat was één blaadje: de onderzoeksrechter, de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling. Ik heb nadien Franchimont, Salduz en een pak andere hervormingen meegemaakt, die de justitie mijns inziens ten goede zijn gekomen.

Mijn eerste deken was mevrouw Francine Lyna, ondervoorzitter. Een deken van de onderzoeksrechter op de sectie zegt u waarschijnlijk niets. Het ging over de CCC of *les Cellules Communistes Combattantes*. Dat was een dame. Dat was ook de eerste keer dat ik een ondervoorzitter bij de voornaam noemde. Er zijn hier leden in het Huis die precies weten wat ik bedoel. Het was op dat ogenblik vrij ongebruikelijk dat iemand een collega, laat staan een ondervoorzitter, bij de voornaam werd genoemd.

En Francine Lyna zei me: "Tu gères une instruction, c'est tout". À l'époque, c'était un service qui comptait 105 ou 110 personnes.

Er waren 23 onderzoeksrechters en de griffiers, en de bedienden.

Ik probeer altijd een zekering te houden tussen mij en het probleem. Het was niet dat ik het probleem niet aankon, maar ik ben zo niet opgegroeid. Ik ben van nature een judoka of rugbyspeler. In principe pak ik dus graag de problemen aan.

Ik vond dat echter een wijze raad. Ik heb een zeker aantal huiszoeken meegemaakt als onderzoeksrechter, maar niet als procureur. Want als er een probleem is, bij wie gaat men dan te biechten of uithuilen? Ik ben geen *bleiter*, maar ik vond dat dus een wijze raad van Lyna.

Over de inhoud van het dossier zal ik u geruststellen. Het dossier Kelk zelf heb ik nooit gezien. Ik heb ter zake een zeker aantal onderhouden gehad voordien. Er waren daarbij goede magistraten, waarvan u er hier één hebt gezien voor mij. Dat was een parketmagistraat, dat was een sectiechef. Die sectiechef was overbuur van een zekere Jos Colpin, die haar adviseur was geweest en in zekere zin haar biechtvader.

Voor speciale dossiers heb ik inderdaad bepaalde mensen gevraagd. Ik heb ze niet ontboden, want ontbieden wordt niet gedaan. Ik heb ze gewoon gevraagd om eens langs te komen om te luisteren en gezegd dat het over een speciaal dossier ging. Die gesprekken vonden plaats in aanwezigheid van een parketmagistraat en een politiman.

Er was inderdaad een voorzitter van de bijzondere commissie van de Hoge Raad die mij opmerkte dat bij hem een en ander anders werd gedaan. Ik antwoordde dat dat allemaal goed mogelijk was. Iedereen heeft zijn waarheid. Ik kan mij inbeelden dat een parket als dat van Brussel anders wordt geleid dan een parket elders.

Ik heb de heer De Troy, de heer De Waele en de parketmagistraat die verantwoordelijk was voor het dossier inderdaad bij mij ontvangen. *C'est un piège à con*, daar komt miserie van, heb ik hun gezegd. Dat voelde en rook ik. Op dat ogenblik was ik al meer dan twintig jaar magistraat. Ik wist dat daar sowieso miserie van zou komen. Ik heb immers nog een paar dergelijke dossiers gehad.

Dat is alles. Ik hoop dat ik daarmee op uw vraag heb geantwoord.

Werner Somers (VB): Mijnheer Bulthé, werd daar gesproken over de kwestie van de omvang van de saisine en van de huiszoeken die zouden gebeuren op basis van de vordering van het parket?

Bruno Bulthé: Ik heb het dossier niet herzien en ik wil dat ook niet doen. Ik ben op rust gesteld en – geloof het of niet – een mens die op rust gesteld is, heeft heel wat bezigheden.

Ik heb mevrouw Halsberghe op haar verzoek ontvangen. Mevrouw Halsberghe was wat mij betreft, en ik weet dat bepaalde politiemensen daar bedenkingen bij hebben, een vrouw die bij haar zinnen was. Als mevrouw Halsberghe mij vraagt om haar te zien, dan ontvang ik haar.

Het gaat over 2000, tot 2009, 2010. Er was een nieuwe commissie. Ze legde mij de problemen uit. Ze zei dat er blijkbaar nog hangende dossiers waren, die overgemaakt zijn aan de commissie-Adriaenssens. Met betrekking tot de saisine van de onderzoeksrechter, in Brussel zegt men "*on ratisse large*", dat was zo, misschien dat men dat in andere arrondissementen niet deed. In Brussel gebeurde dat zo. Er was een resultaatsverbintenis, binnen het kader van de wet. Dat probleem heeft zich inderdaad voorgedaan.

Werner Somers (VB): Wat vindt u van de uitbreiding van de vordering, die er is gekomen op 25 juni, nadat de dag voordien huiszoeken waren verricht in Mechelen, onder meer in het aartsbisshoppelijk paleis en in de privéwoning van de heer Daneels? Sommige mensen hadden de indruk dat er achteraf iets moest worden rechtgezet.

Ik lees echter in de nota van de heer De Troy, naar aanleiding van zijn passage hier, het volgende. Hij zegt dat het volgens hem van in het begin reeds ging over schuldig verzuim. Waarom moest die vordering dan op 25 juni worden uitgebreid tot schuldig verzuim? Er was eerst alleen maar sprake van een klacht tegen onbekenden wegens seksueel misbruik van een welbepaalde minderjarige. Daar was van schuldig verzuim helemaal geen sprake.

De heer De Troy zegt dat op basis van de stukken die gevoegd waren bij de vordering, het eigenlijk al wel ging over schuldig verzuim. Uit die stukken bleek immers dat de kerk zich onvoldoende het lot van de slachtoffers van seksueel misbruik door clerici had aangetrokken.

Waarom moest dan die vordering worden uitgebreid, als er van in het begin geen probleem was met die saisine? Wat is uw mening daarover? Was dat nodig? Of ging het van in het begin volgens u over schuldig verzuim? Of ging het alleen maar over seksueel misbruik stricto sensu?

Bruno Bulthé: Ik kan alleen maar mijn visie over de zaak geven. Ik heb mevrouw Halsberghe

ontvangen, zij was voorzitter van de fameuze commissie-Halsberghe van 2000 tot 2009.

Wat heeft ze mij gezegd of wat heb ik achteraf gelezen? Ik heb van dat contact geen proces-verbaal opgesteld. Ik heb aan de politiemensen opdracht gegeven, aan de heer Peter De Waele, met wie ik al regelmatig had gewerkt in seksueel getinte zaken, een goede politiemans die ondertussen overleden is. Het is ook een beetje voor hem dat ik hier zit.

Die dame zei mij dat ze inderdaad 33 dossiers had behandeld. Ze legde dan een beetje de strubbelingen uit binnen haar commissie en de hiërarchie. Een deel van die feiten was verjaard. Voor een ander deel waren de daders overleden. En dan de rest... Met betrekking tot de resterende dossiers was ik verwonderd dat die nog niet tot bij ons waren gekomen. Zij hadden uiteraard niet de verplichting die elke ambtenaar heeft, om een feit aan te geven aan de gerechtelijke overheden. Dat weet ik.

Gelet op het feit dat de commissie-Adriaenssens het verlengstuk was van de commissie-Halsberghe – zo heb ik het begrepen, maar misschien heb ik het verkeerd voor – leek het mij niet onlogisch... Overigens, op een bepaald moment, bij de oprichting van de commissie-Adriaenssens, las ik dat de heer Adriaenssens zei dat bij schuldig verzuim het vervolgingsbeleid bij particulieren zou liggen en niet bij de officiële instanties die daarmee belast waren. Dat was dan wat ethisch onverantwoord gedrag. Als bepaalde mensen niet hebben gedaan wat ze moesten doen, komt dat voor zover ik weet neer op schuldig verzuim.

Verder had ik manifest het gevoel dat de verantwoordelijke van het parketdossier en de sectiechef niet noodzakelijk op dezelfde golfhoogte zaten. Dat was mijn subjectief gevoel.

Anderzijds was mijn eerste adjunct een zekere Jos Colpin, woordvoerder van het parket. Het was echter niet in die hoedanigheid dat hij meeging.

Hij was de rots in de branding. Hij was de biechtvader van Wenke Roggen. Hij was de man die de raderwerken van het parket perfect kende. Hij kende de helft van de mensen bij het parket-generaal vrij goed, als collega's. De keuze voor Jos Colpin was niet toevallig. Toevallig is hij een Mechelaar, maar dat is een ander probleem.

Ismaël Nuino (Les Engagés): En prenant un peu de recul sur la situation particulière de cette affaire, je me pose une question. Ce que vous semblez dire ici, et qui ressort également du rapport du Conseil supérieur de la Justice, c'est qu'il semblait

exister une divergence de vision au sein même du parquet. Dans ces cas-là, comment procédiez-vous à l'époque?

Nous avons pu entendre, et pouvons le lire ici, que quand le juge d'instruction est sorti de votre bureau, il était convaincu qu'il était saisi de manière assez large, que la magistrate en charge n'était pas d'accord avec l'ampleur de la saisine et que, visiblement, le chef de section ne l'était pas non plus.

À ce moment-là, quelle vision est censée prévaloir? Comment procédait-t-on à l'époque? Comment devrions-nous procéder pour que cela fonctionne mieux et qu'il n'y ait pas ces divergences d'opinion visibles sur l'étendue de la saisine?

Bruno Balthé: C'est en réalité simple. Vous savez, un parquet, c'est un corps hiérarchique. Ce n'est pas une démocratie. Il y a un patron, le procureur général, le procureur fédéral ou le procureur du Roi. C'est sa responsabilité de trancher.

Vous savez, si ça *merdouille* au parquet, ça tombe sur la tête du patron. C'est donc relativement simple: c'est à moi de décider. C'est pour ça que je suis là. Je ne sais pas si ça répond à votre question.

Si j'ai envoyé Jos Colpin, c'est en toute connaissance de cause, sachant que c'est un homme sage. Il est décédé et n'est malheureusement pas là pour venir vous expliquer quelle était sa vision. C'est lui qui était là et pas moi. Vous savez, je n'étais pas souvent en congé, mais quand je partais, j'avais deux adjoints: Bernard Michielsen et Jos Colpin. De temps en temps, le parquet général téléphonait à l'un des deux. Leur réponse était simple: "Ne pouvons-nous pas demander cela au patron quand il rentre?".

Et vous savez, c'est simple, en ce qui me concerne, je disais: "Jos et Bernard, ce que vous faites, c'est bon, c'est mon choix! Il n'y a qu'une chose que vous ne faites pas: ne peignez pas mon cabinet en rose en mon absence". C'est tout! Pour le reste, c'est la responsabilité du patron, et on n'est pas en démocratie.

Vous savez, si on fait des cellules, etc., c'est très bien, mais c'est pour se donner bonne conscience. On a raison ou on a tort, et il faut assumer. C'est pour ça que je suis ici aujourd'hui, c'est tout.

De **voorzitster**: Mijnheer Weydts, wilt u hierop aansluiten?

Axel Weydts (Vooruit): Ja, mevrouw Verlinden was toch de titularis van het dossier op dat moment? Zij heeft er op een bepaald moment ook bewust voor gekozen om niet mee af te stappen, om niet mee te gaan naar de huiszoekingen. Uit de ondervraging van mevrouw Verlinden bleek dat dat deels ook te maken had met het feit dat zij toch wat twijfels had over de saisine en daar een andere mening over had dan de collega's.

Kunt u daar wat dieper op ingaan? Ik probeer mij dat voor te stellen, maar ik ben niet zo thuis in de werking van een parket. De titularis gaat niet mee. Ze heeft ook verklaard dat dat eigenlijk niet nodig was, want de heer Colpin zou sowieso al gaan. Hij was van Mechelen. U hebt hem blijkbaar ook aangeduid om daarnaartoe te gaan. Dat de titularis van het dossier niet afstapt, vind ik echter toch een beetje vreemd.

Bruno Bulthé: Ik zal gewoon herhalen wat ik al heb gezegd: er is maar één verantwoordelijke voor de affectatie van het personeel en dat is de baas. Heeft die een foute keuze gemaakt? Dat weet ik niet. Dan zou er tussen Wenke Roggen, haar sectiechef, die een rijpe ervaring had, en Liesbeth Verlinden, die een uitstekend magistraat was... Ik voelde bepaalde spanningen aan. Ik ben, terecht of onterecht, nogal intuïtief en op een zeker ogenblik moet er een beslissing genomen worden.

Als een baas echter beslist dat er langs de ene kant wordt buitengegaan, dan wordt er langs daar buitengegaan.

Ik denk niet dat ik onredelijk was. Ik denk dat ik de eerste procureur was die bij zijn voornaam werd genoemd door iedereen. Als ik niet blij was, dan zei ik het echter ook. Mijn chauffeurs hebben mij leren rijden met een dienstvoertuig. Als er een van die mannen echter een beetje in de fout ging, dan sprak ik hen daarop aan. Men moet zich daarvoor echter niet kwaad maken. De baas is de baas en als er een fout wordt gemaakt, dan is die verantwoordelijk.

Om op uw vraag te antwoorden, ik heb beslist dat Jos Colpin zou meegaan. Ik kon me niet inbeelden dat er daarover mogelijk tweedracht zou zijn binnen het parket. Dat was inderdaad mijn beslissing. Jos Colpin heeft dat niet beslist, ik heb dat beslist.

Axel Weydts (Vooruit): Ik trek dat ook niet in twijfel, mijnheer Bulthé. Ik denk dat u dat met recht en reden beslist hebt.

Het enige wat mij en de commissie zorgen baart, is de vraag of het zou kunnen dat het duidelijke

gebrek aan eensgezindheid, waarover mevrouw Verlinden verklaringen heeft afgelegd, een invloed heeft gehad op de goede werking van dit dossier.

Bruno Bulthé: Ik ben geen waarzegger. Ik weet dat dus niet. Heb ik fouten gemaakt of niet? Ik hou van het woord 'disfuncties', waarover ik in het lexicon van de Hoge Raad voor de Justitie heb gelezen. Een disfunctie is geen fout, geen onwettigheid en geen onregelmatigheid. Joost mag weten wat het dan wel is. U weet het waarschijnlijk, maar ik niet. Mijn moedertaal is Frans. Mijn moeder was afkomstig uit de Franstalige bourgeoisie van Kortrijk, die een speciale mentaliteit had.

Axel Weydts (Vooruit): U moet een beetje opletten wat u zegt, want ik ben ook van Kortrijk.

Bruno Bulthé: U bent ook van Kortrijk? Het doet me altijd plezier om eens een woordje West-Vlaams te kunnen *klappen*.

De **voorzitster**: Dan verstaan wij het niet meer, mijnheer Bulthé.

Bruno Bulthé: Mevrouw de voorzitster, op mijn secretariaat waren er vier dames, waarvan een West-Vlaamse uit Brugge. Na zeven jaar heb ik geleerd dat de andere secretaressen ongeveer begrepen wat we wilden zeggen.

Ik ben nu even mijn draad kwijt.

Axel Weydts (Vooruit): Mijnheer Bulthé, had u het gevoel dat de onenigheid over onder andere de saisine mogelijk een invloed heeft gehad op de verdere goede behandeling van het dossier?

Bruno Bulthé: Ik heb niet de indruk gehad dat er onenigheid was. *Mais il y avait des réticences*. Het waren jonge magistraten, ze waren veel jonger dan ik en Jos Colpin. *Il fallait se mouiller le maillot, comme on dit*. In bepaalde omstandigheden, *il y avait une certaine réticence*.

Ik zal eerlijk zijn, het waren twee uitstekende magistraten, maar het kwam hen beiden goed uit dat Jos Colpin meeding in hun plaats. Dat is mijn gevoel en Jos is er niet meer om dat tegen te spreken.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer Bulthé, ik wil inpikken op uw uitspraak na de voorbereidende bijeenkomst: "Daar komt miserie van." U had blijkbaar een glazen bol, want de huiszoeking was nog maar amper afgelopen of de eerste brief van de procureur-generaal kwam al binnen. We hebben de werkkaften van het parket-generaal kunnen inzien, niet die van het parket, want die waren vernietigd. We hebben dus de

briefwisseling en de faxen ingezien tussen de procureur-generaal en u, want u bent de verantwoordelijke en dus waren ze aan u gericht. Ze waren heel snel, heel scherp en u moest heel snel antwoorden over alles wat er was gebeurd de eerste dagen en weken en uitleg geven. Was dat normaal, in uw ervaring?

Bruno Bulthé: Mijnheer Van Hecke, neen. Ik geef misschien wat geschiedenis erbij. Ik was procureur des Konings, *j'étais élevé dans l'ordre et dans la religion, comme on dit*. Ik schets een beeld van het milieu vanwaar ik afkomstig ben. Mijn ouders zijn vertrokken uit Kortrijk. Mijn moeder was in de medische wereld in 1945. Ze heeft dames ontvangen die bevrijd waren door de Russen in Berlijn en mensen uit concentratiekampen. Zij heeft me daar nooit over verteld, maar mijn vader heeft me daar jaren later over verteld. Dat is de reden waarom we in 1950 naar Congo zijn vertrokken.

Ik was procureur des Konings, maar heb wetenschappelijk onderzoek gedaan en dat was een schitterende ervaring, want ik was assistent aan de universiteit. Toen ik wat ouder was, ben ik na mijn taalexamen magistraat geworden. Ik was nogal *police-minded*. *J'étais un vieux facho réactionnaire, car j'avais le mandat un peu facile, comme on disait*. Af en toe kwamen bepaalde collega's in mijn kantoor om te zeggen: "*Tiens, Bruno, is dat normaal? Ik zou die dan niet houden.*" Ik antwoordde dat dat hun probleem was en niet het mijne.

Men moet de mensen hun gerief met rust laten, men moet de mensen met rust laten, maar als het niet in orde was, dan was het wat mij betreft een aanhoudingsmandaat. Ik had die reputatie en met die reputatie heb ik gepostuleerd. In 2006 waren er vier kandidaten, waaronder drie parketmagistraten, waarvan er sommigen vrienden en collega's waren. Zij hebben mij als eersten gefeliciteerd. Ik was ook niet per se de kandidaat van de 'hiërarchie'. Ik was *trop indépendant, trop-ci trop-là*. Ik was een Vlaming, *un flamin*. Sorry, maar zo was de mentaliteit een beetje. Zo heb ik het toch ervaren. Ik had nog het geluk dat ik wat in het Frans had geschreven en dat Frans mijn moedertaal was.

(*Richt zich tot de expert, oud-procureur des Konings.*) Avec tout le respect que je vous dois, monsieur le procureur du Roi, mais c'était la première fois qu'il se farcissait un PR flamand.

Ik ben nogal intuïtief, ook in andere zaken.

Ik kan u zeggen dat ik bedreigd geweest ben. Ik heb contracten op mijn hoofd gehad. Bepaalde mensen die ik verhoorde in mijn kabinet, met het oog op een aanhouding, zeiden: "Mijnheer, u weet

niet wie ik ken".

Je dis: "Faites-moi plaisir, épelez bien le nom pour que le greffier puisse le marquer".

Ik laat mevrouw de griffier noteren wie u allemaal zo goed kent. Dat zal die mensen zeker en vast een plezier doen dat u dat hier gezegd hebt.

Dat ging heel ver. Elke dinsdag- en donderdagmiddag tussen 14 en 16 uur ontvingen wij als onderzoeksrechter met dienst burgerlijke partijen. Ik herinner mij nog altijd het ogenblik dat ik, terugkomend van een afstapping, aankwam op mijn verdieping en dat daar een deurwaarder stond.

'Weet u wie er voor uw deur zit?'

'Neen.'

'Gerolf Annemans. U gaat die mens toch niet ontvangen?'

'Waarom niet?'

Ik ben mij eerst gaan verontschuldigen omdat het al 15.15 uur was en ik heb die man ontvangen zoals iedereen. Het was een rechtszoekende zoals ieder andere. Bepaalde collega's bekeken mij scheef, maar dat is hun probleem, niet het mijne.

Ik kom terug tot uw vraag. Ik zat daar. Misschien was dat niet naar ieders goesting, maar ik was daar. In principe heeft elke partij een advocaat. Als een advocaat bij mij kwam, maar als zijn normale gesprekspartner de arbeidsauditeur was, dan zei ik dat ik hem ontving uit beleefdheid, want ik ben uit principe een beleefde jongen, maar dat hij zich in feite niet tot mij diende te richten. Welnu, in die zaken heb ik bepaalde advocaten nooit gezien, om welke reden dan ook. Dat is een eerste element.

Een tweede element. In principe werd de procedure inderdaad vanaf de eerste dag gevolgd. Waarom heb ik niemand van hogerhand ingelicht? Dat hoefde helemaal niet. Dat staat niet in de 'boekskes'. Het was mijn verantwoordelijkheid. In bepaalde zaken heb ik sommige mensen wel verwittigd en toen stond het onthaalcomité buiten op mij te wachten. Een onderzoeksrechter heeft zijn functie.

Dat is waarschijnlijk ook een van de redenen waarom dat dossier vrij lang onbeschikbaar was. Het heeft *gevoyageerd*. We hebben het meer niet dan wel gezien.

Minder dan anderhalve maand nadien het dossier voor de kamer van inbeschuldigingstelling brengen, is niet de bedoeling van dat artikel. In een andere zaak heb ik zoiets nooit meegemaakt.

Is dat een duidelijk antwoord?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik wilde u net inderdaad bevragen, niet alleen over de briefwisseling, maar ook over het heel snel vatten van de KI. Men heeft meteen een antwoord gegeven. We hebben dat ook aan anderen gevraagd en niemand heeft ooit meegemaakt dat een zaak zo snel voor de KI werd gebracht.

U zegt dat u niet verplicht bent om aan de procureur-generaal mee te delen wat u zult doen, aangezien dat niet in de wet staat. Daarin kan ik u volgen. U zegt dat anders het ontvangstcomité klaarstaat. Bedoelt u daarmee dat, mocht u het wel meegedeeld hebben, de actie mogelijk in gevaar gekomen zou zijn?

Bruno Bulthé: Ik heb geen glazen bol, ik weet het niet. Ik heb u gezegd dat dat in andere zaken het geval geweest is. Al doende leert men. Ik ben 21 jaar onderzoeksrechter geweest en ik heb in die periode bepaalde zaken meegemaakt die niet normaal waren.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Hoe was uw verhouding met de procureur-generaal?

Bruno Bulthé: Zoals ik gezegd heb, ik ben beleefd opgevoed. Of laat me althans zeggen dat mijn moeder dat geprobeerd heeft.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Zij heeft u ook geleerd om zeer ad rem te antwoorden. Dat vind ik fantastisch in een onderzoekscommissie.

Bruno Bulthé: Ja, ik weet dat ik uitgebreid antwoord.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Neen, dat bedoel ik niet; u spreekt duidelijk, klaar en helder.

Bruno Bulthé: Dat probeer ik inderdaad. Ik kan u zeggen dat mijn moeder soms, zeer uitzonderlijk, op mijn kabinet kwam en dat zij dan tegen mijn medewerkers zei: excusez-le comme il parle, mais ce n'est pas comme ça qu'il a été élevé, vous savez. Dat is juist, ik was overigens ook enig kind.

Om op uw vraag te antwoorden, in principe was de procureur-generaal een heel beleefde man, en ik ook. Ik onderhield heel correcte contacten met hem. Ik zal u een voorbeeld geven van een contact op een zaterdagmorgen om 9.00 uur. Ik werd telefonisch gecontacteerd door een collega van het parket magistraat.

"Tiens, à propos, je te signale que les parents de M. le procureur général – hij woonde bij hen in – viennent d'avoir un accident". Je dis: "Bon, ça va".

Ze legden het mij uit en ik heb gezegd dat ik hem persoonlijk zou verwittigen. Welnu, dat staat nergens in de 'boekjes', maar ik heb die man ingelicht. Dat vond ik correct.

Ik geef nog een ander voorbeeld. Ik kreeg eens 's nachts om 3.00 uur een telefoontje. Wij hadden een dienstlijst. Het parket van Brussel is 24 op 24 uur van dienst. 's Middags kan de parketmagistraat worden gecontacteerd, 's avonds de onderzoeksrechter. Daarna contacteert men de eerste substituut. Als er zich iets speciaals voordoet, belt de substituut van dienst naar de eerste substituut, en als het echt speciaal is, belt men de procureur des Konings. Ik heb nog altijd de slechte gewoonte om mijn gsm mee te nemen naar de slaapkamer, terwijl mijn vrouw zegt dat ik die in de woonkamer moet laten liggen. Daardoor had ik het die nacht aan mijn broek, om het zo uit te drukken. Om 3.00 uur 's nachts kreeg ik dus telefoon van een eerste substituut.

"Tiens, à propos, on vient d'interpeller à Molenbeek" – je n'ai rien contre Molenbeek, on est bien d'accord –, "dans une voiture, ils étaient quatre. Trois garçons et une fille, et c'est la fille du ministre XYZ." Il y avait des stupés, ci et là. Je dis: "Et la fille?" "Il n'y a rien, absolument rien." Je dis: "Tu me donnes le numéro de téléphone de ce commissaire."

Ik had relatief goede contacten met de meeste commissarissen. Er waren mensen voor en tegen mij. 'Bulthé, tu as une grande gueule,' zulke dingen werden gezegd, dat is juist, ik betwist dat niet. Ik heb die commissaris opgebeld en zei hem het volgende.

"Tiens, monsieur le commissaire, vous m'expliquez bien ce que c'est."

"Il y a ça, ça, ça et ça."

Je demande: "Cette fille y est-elle pour quelque chose?"

"Non, elle a 14 ans."

Ik heb die minister dus om 3.00 uur 's nachts gebeld, vanuit mijn persoonlijke overtuiging. Dat staat natuurlijk niet in het dossier.

Je dis au ministre: "C'est vous qui allez chercher votre fille. Je préviens la police".

En inderdaad, die nacht is die minister dat veertienjarig kind gaan ophalen. Ik heb naderhand dat proces-verbaal nagelezen en het was in orde. Ik vond dat een menselijk aspect van de zaak. Als

dat nog niet mag...

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Wat ik onthoud, is dat wat er gebeurd is in de dagen en weken na de huiszoeking, niet normaal is.

Bruno Bulthé: Dat is correct.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dank u wel.

Annik Van den Bosch (PVDA-PTB): Mijnheer Bulthé, u hebt net vermeld dat u de indruk had dat er veel druk is uitgeoefend na de huiszoekingen. Kunt u ook vertellen door wie die druk werd uitgeoefend?

Bruno Bulthé: Ik zal u één incident uitleggen. Ik woon in Tervuren, dat is een kwartier hier vandaan, en ik bevind mij ongeveer ter hoogte van het Vierarmenkruispunt, op dat ogenblik in een dienstvoertuig, het omstreeks 19.00 uur. Een chauffeur heb ik niet nodig. Voor mij volstaat het als ik een secretaris ter beschikking heb en als ik een parkeerplaats heb.

Ik kreeg een telefoon van de procureur-generaal zelf, een heel beleefde man die mij altijd in het Nederlands aansprak. Dat liet mij toe om na te denken, want ik antwoordde uiteraard altijd in het Frans. De procureur-generaal belde mij om te zeggen dat hij mij dringend wilde zien.

Ik moet u eerlijk zeggen dat ik het dossier niet meer bekeken heb. Wat ik nu vertel, herinner ik mij op basis van het verslag van de Hoge Raad, waarin sprake is van dat incident, het is erin vermeld.

De procureur-generaal vroeg mij om dringend te komen. Ik keerde de wagen. U moet weten hoe het werkt om na 16.00 uur het Justitiepaleis binnen te gaan. Wie ervaring heeft, weet dat men bij wijze van spreken een zaklamp bij moet hebben om op de vierde verdieping te geraken, maar dat is enigszins naast de kwestie. De procureur-generaal had mij gevraagd om te komen naar de vergaderzaal. Dat voelde voor mij niet juist. Gewoonlijk ontving die man mij vriendelijk in zijn kabinet. Zijn kabinet en de vergaderzaal bevinden zich niet bij elkaar. Voor het binnengaan hoorde ik geroezemoes, waardoor ik veronderstelde dat de heer procureur-generaal niet alleen in de vergaderzaal zat en, inderdaad, voor de tafel zat zes, zeven man.

Ik veronderstel dat het daarover ging, maar ik weet het niet meer zeker, want ik heb het dossier niet meer ingekeken. Dat doe ik niet meer. Ik heb andere zaken te doen.

Voor zover ik mij herinner, ging het in het dossier

erom dat mijn ambt geen beroep had aangetekend tegen een beschikking van de onderzoeksrechter – *et je parle sous votre contrôle, je n'en sais rien* –, die een van de partijen toeliet om inzage te krijgen in de processen-verbaal en ook in de overtuigingsstukken. Dat ook de overtuigingsstukken voorliggen, is vrij ongebruikelijk. *C'est la loi!* Ik ben binnengegaan en heb gekeken. De procureur-generaal was heel vriendelijk. Twee minuten heeft dat geduurd. U moet weten dat ik van bepaalde vrienden op het parket wist dat mijn voorganger *était régulièrement appelé en haut pour se faire tancer*. Dat betekent, vriendelijk geformuleerd, dat hij op zijn oren kreeg. Ik wist dat. Ik ben twee minuten in die vergaderzaal geweest en ik heb gezegd: *'Si c'est pour ça que je viens, je pars.'* Hij sribbelde tegen, maar ik ben weggegaan.

De ochtend erna vertrok ik uit Tervuren om 6.55 uur, zoals gewoonlijk, waardoor ik om 7.00 uur het nieuws hoorde op Radio 1, uiteraard, want een fossiel als ik luistert naar Radio 1. Daardoor was ik op de hoogte van het nieuws dat ik 's nachts nog niet had vernomen via mijn gsm. Ik wist dan ook ongeveer hoe laat het was. Die ochtend had ik om 8.00 uur een directievergadering met alle leden. Om 7.20 uur ben ik beginnen te bellen naar de procureur-generaal. Wij hadden een telefoon met verklikkerlichtjes op. Ik had de procureur-generaal vier of vijf keer gebeld, tot 9.00 uur, maar dan ben ik gestopt, waarop hij mij omstreeks 9.20 uur gebeld heeft. Ik was beleefd, maar heel kortdaat.

"Monsieur le procureur, vous ne ferez ça qu'une fois. Jamais une deuxième fois."

Daarna kreeg ik ook brieven, *au picrate*, maar dat maakt mij niets uit. Daar kon ik ook op antwoorden. Ik kreeg af en toe stoute brieven, maar dat maakt mij niets uit. Elk zijn bevoegdheid. Dat was onze bevoegdheid. Er was door mijn ambt inderdaad geen beroep aangetekend.

Ik wil daar ook iets aan toevoegen. Toen heb ik inderdaad voor het eerst het begrip 'multiconfessioneel team' gelezen. De helft van die aanwezigen heeft mij daags nadien gebeld.

"Tu sais, Bruno, on était là mais c'était à contrecœur". J'ai dit: "Mais c'est gentil, mon vieux, si on t'a demandé d'être là, tu es là. C'est tout".

Toen heb ik ongeveer begrepen wat multiconfessioneel betekende. In mijn wetboek vond ik daarover niets en voor mij was dat wetboek de bijbel. Ik heb gezegd.

Axel Weydts (Vooruit): U verplicht mij bijna om er verder op in te gaan. Wij hebben het ook al in

andere hoorzittingen gehad over dat multiconfessionele team. Voor iedereen, net zoals voor u blijkt, is dat iets heel vreemds. Wij vragen ons af hoe zo'n team überhaupt samengesteld wordt.

Is het een gangbare praktijk in het gerecht dat men van iedereen weet tot welke geloofsovertuiging men behoort? Bestaan daar lijsten van? Kunt u daarover iets meer zeggen? U hebt het zelf aangehaald, ik voel me dus verplicht om er verder op in te gaan. Het lijkt me zelfs een beetje sciencefiction. Men selecteert een katholiek, daarna een vrijzinnige... misschien is dat allemaal goedbedoeld, maar dat men zoiets van elkaar weet, is dat gangbaar?

Bruno Bulthé: Ik werd benoemd in de jaren 80. Ik heb nooit een partijkaart gehad, wees gerust. Dat ligt niet in mijn geaardheid. Wij hadden echter allemaal een stempel. Dat was zo, zeker toen ik in 1989 ondervoorzitter ben geworden. Er was een soort beurtrol: iemand met een blauwe kleur, dan een rode, dan weer een oranje ...

C'était les règles du jeu.

Ik heb nooit een partijkaart gehad, daar begin ik niet aan. Dat is één zaak. Wat het multiconfessionele team betreft, als een korpschef een team moet opstellen, dan zit er iets scheef. Hij kan aan iemand advies vragen, maar hij moet de beslissing nemen.

Il n'y a pas d'excuse. Ce sont des excuses.

Dat is wat ik ervan denk. Waarom moet er een multiconfessioneel team worden samengesteld? Ik heb het pas begrepen toen ik het verslag van de Hoge Raad las. Ik herinnerde mij dat ik de dag volgend op mijn ontmoeting door vier of vijf collega's werd opgebeld die mij het volgende zeiden:

"Tu sais Bruno, on était là parce qu'il le fallait bien". Je dis: "Ah bon, c'est bien. Mais c'est ton problème, pas le mien". Bon.

Ik ben jaar en dag verbonden geweest aan de Vrije Universiteit Brussel en ik heb Renneboog aangehouden. Dan werd mij gezegd:

"Tiens, tu sais, Bruno, que c'est..."

Mensen hebben nog aangebeld aan mijn deur: "Morgen om 9.00 u op mijn kabinet." Daar moest men mij niet mee lastigvallen. Ik had misschien één capaciteit: ik verliet het paleis en eenmaal voorbij...

... les arcades du Cinquenaire, après moi les mouches.

Anders houdt men zo'n beroep niet vol. Men moet er niet aan beginnen als men die zaken mee naar huis neemt. Ik weet niet of ik hiermee geantwoord heb op uw vraag.

Nog één zaak, op een zeker ogenblik werd ik verhoord bij het Hof van Cassatie in verband met een collega. Dat was eigenlijk de job niet van de raadsheer. Het ging ook over iets confessioneels...

Je dis: "Monsieur le conseiller, avec tout le respect que je vous dois, je ne vois pas ce que ça vient faire ici. Et maintenant, en principe, ce sera sous ma dictée".

Zoals de wet het voorziet, zal mevrouw de griffier dan acteren wat ik te zeggen heb. Een goede griffier volgt normaliter het verhoor en typt wat gezegd wordt en soms dicteert men bepaalde zaken. Zo werkt dat echter niet bij mij.

Werner Somers (VB): Mijnheer Bulthé, u hebt gezegd dat de manier waarop u de dienstbrieven van de procureur-generaal kreeg niet normaal en zeer ongebruikelijk was. Ik meen te hebben begrepen dat u dat als een vorm van druk hebt ervaren. Het is een understatement dat de verstandhouding tussen u en de procureur-generaal allesbehalve optimaal was. Op pagina 66 van het rapport van de Hoge Raad wordt in algemene zin opgemerkt dat de procedure bemoeilijkt werd door onderlinge strubbelingen tussen magistraten. De strubbelingen tussen u en de heer de le Court zijn daar een prototypisch voorbeeld van. De Hoge Raad voegt daaraan toe dat niet kan worden uitgesloten dat die strubbelingen hun oorsprong vonden in een verschillende confessionele achtergrond. Daarmee kom ik weer terecht bij het multiconfessionele team waarnaar u zo-even verwezen hebt.

Hebben verschillen in levensbeschouwing tussen magistraten, in het bijzonder tussen u en de procureur-generaal, een rol gespeeld? Zo ja, in welke mate heeft dat gewogen op het onderzoek?

Bruno Bulthé: Ik wil u niet terechtwijzen, maar ik wil duidelijk stellen dat mijn betrekkingen met de procureur-generaal vrij goed en correct waren...

... et "pas collégiales": en principe, on ne mélange pas les torchons et les serviettes.

In principe stond iedereen op zijn plaats, dat is één. Ik heb nooit het gevoel gehad dat er enige strubbelingen waren tussen mij en de procureur-generaal. We waren het niet eens over de

benadering van dat specifieke dossier, maar strubbelingen waren er niet. We hebben slechts één keer mondeling contact gehad over dat dossier. Voor de rest zei eenieder wat hij te zeggen had per brief en sommige opmerkingen waren wat scherper dan andere.

Het confessionele – ik heb dat ook al een andere zaak aangehaald – speelde, althans voor mij, in deze zaak geen enkele rol.

Werner Somers (VB): Het valt toch niet te ontkennen, mijnheer Bulthé, dat de replieken van de procureur-generaal bijzonder hevig waren? Hij heeft meermaals gezegd: u hebt niet geantwoord op dit en dat punt van mijn vorige dienstbrief.

Men merkt daar toch een zeer grote ergernis van zijnentwege. Men kan toch niet zeggen dat het gewoon wat vrijblijvende opmerkingen waren? Men ziet toch dat de verstandhouding tussen u en de heer de le Court sterk vertroebeld was?

Bruno Bulthé: Wat mij betreft, ik ervaar dat er vrij indringend tussengekomen was. Ik weet niet door wie de procureur-generaal werd aangestuurd, maar ik kon mij moeilijk inbeelden, de procureur-generaal kennende, dat dit van nature uit zijn type briefwisseling was.

Ik spreek louter intuïtief. Ik heb over veel verschillende zaken met de procureur-generaal, die mijn normale gesprekspartner was, briefwisseling gevoerd. Het is mij opgevallen dat die nooit zo scherp geweest is als in die specifieke zaak.

De **voorzitter**: U had een vraag over hetzelfde thema, mevrouw Désir?

Caroline Désir (PS): Monsieur Bulthé, j'entends bien votre réponse. Ce que j'aimerais avoir, c'est votre sentiment, savoir si vous, vous pensez que la conviction religieuse des magistrats du parquet général a pu avoir une quelconque incidence sur le sens des décisions adoptées. Pouvez-vous nous en dire plus à ce sujet?

Bruno Bulthé: Madame, au risque de vous décevoir: ce sont mes états d'âme. Mes états d'âme sont mes états d'âme. Je ne veux pas vous vexer, on est bien d'accord. Vous avez entendu un tas de personnes ici et vous avez lu un certain nombre de choses. Je peux m'imaginer que vous en tirez vous-même vos conclusions mais ce que moi j'en pense, c'est ce que moi j'en pense. Je ne veux pas vous vexer, madame. Moi, vous savez, je joue la transparence. Toujours. Ça, c'est mon problème.

De **voorzitter**: We gaan nog even door op het hetzelfde thema. Ik probeer de volgorde in het oog te houden. Ik noteer mevrouw Van den Bosch, de heer Weydts en dan opnieuw de heer Somers.

Annik Van den Bosch (PVDA-PTB): Anekdoten spreken boekdelen. Ik wil een beetje doorvragen.

Wie waren de zes of zeven aanwezigen bij die convocaties waarover u sprak? Wat waren hun functies toen? Zijn het dezelfde mensen die later in het multiconfessionele team zijn benoemd?

Ik vraag dit omdat wij dan misschien nog andere mensen kunnen bevragen.

Bruno Bulthé: Mevrouw, in alle eerlijkheid, ik weet het niet meer. Ik weet wie daar in het midden zat, bijgestaan door zijn twee adjuncten. Onder andere de heer Nouwynck, die hem later opgevolgd is toen de heer de le Court om persoonlijke redenen zijn ambt vroegtijdig neergelegd heeft. Verder was er Jacques De Lentdecker. Wij zijn medestudenten geweest. Ik was getuige bij de trouw van zijn zuster. Ik heb zijn jongere broer als student gehad. Wij hebben nog samen naakt in de kleedkamer van de rugbyploeg gestaan. Maar voor de rest weet ik het met de beste wil van de wereld niet meer. Er was veel volk. Veel te veel naar mijn goesting. Mocht ik zeggen die of die, dan zou ik eerlijk gezegd liegen. Ik kan het niet met zekerheid zeggen. Wat ik wel onthouden heb, is dat er vier of vijf mij daags nadien gebeld hebben.

Mocht ik het weten, ik zou het u met plezier zeggen.

Axel Weydts (Vooruit): Waarom heeft men u gebeld? Wat was de boodschap? Waarom wou men u daarover vatten?

Bruno Bulthé: Voor zover ik mij herinner, heb ik in het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie gelezen dat er door een van de partijen een verzoekschrift neergelegd is om inzage te krijgen in het dossier. Dat lijkt mij niet onlogisch. Een onderzoeksrechter staat dat toe of niet. Als er inzage gevraagd wordt, vraagt men inzage in het dossier zelf en in de overtuigingsstukken. Er is hier al genoeg gesproken over die overtuigingsstukken om te weten wat het belang daarvan is. Een onderzoeksrechter heeft een bepaalde tijdspanne om daarop in te gaan, wat hij ook doet. In principe informeert hij de parketmagistraat daarvan en dan is het aan de parketmagistraat om daar al dan niet beroep tegen aan te tekenen. Als er binnen een bepaalde tijdslimiet geen beroep aangetekend wordt, dan heeft de advocaat uiteraard inzage in het dossier. Zo werkt dat.

Voor zover ik mij herinner, is dat blijkbaar ter sprake gekomen. Ik wist dat ik daar voor iets was dat onder mijn bevoegdheid viel. Volgens mij was dat het probleem. Ik had de indruk dat de parket-generaal daarover mocht worden geïnformeerd, maar ik heb daarvoor geen richtlijnen gegeven. Dat was ook mijn job niet.

Axel Weydts (Vooruit): De leden van dat team zaten er wellicht wat verveeld mee dat hun werd gevraagd om die vordering op te stellen en hebben uit eerlijke schaamte naar u gebeld om zich te excuseren dat ze dat moesten doen van hun procureur-generaal. Begrijp ik het zo goed? Ik wil gewoon begrijpen wat de juiste reden was waarom men het nodig vond om u daarover te contacteren.

Bruno Bulthé: Neen, zij contacteerden mij omdat ik hun baas was. Dat was mijn verantwoordelijkheid. Ik was de eindverantwoordelijke voor die beslissing. Ik heb u al gezegd dat ik het dossier zelf nooit heb ingezien, maar dat was ook mijn job niet. Als er een probleem was, moest men mij daarover komen aanspreken. Ik heb u al gezegd dat ik voor die zaak het watermerk op het papier heb bekeken om te zien of mijn interventie terdege in de procedure was opgenomen.

Of de parketmagistraat daarvoor het parket-generaal zou aanschrijven of niet, dat was zijn probleem, niet het mijne. Elk zijn verantwoordelijkheid, onder mijn uiteindelijke verantwoordelijkheid.

Werner Somers (VB): Mijnheer Bulthé, al kort na de start van het gerechtelijk onderzoek is er een vrij intensieve briefwisseling geweest tussen de toenmalige minister van Justitie, of althans iemand van zijn kabinet, en de procureur-generaal. U hebt daarnet gezegd dat u enigszins verwonderd was over de teneur van de dienstbrieven van de procureur-generaal, omdat u hem een aimabel man vond die normaal gezien geen dergelijke scherpe bewoordingen gebruikte. Kan dat iets te maken hebben gehad met die brieven die de minister van Justitie aan de procureur-generaal richtte?

Hebt u weet van het feit dat de minister van Justitie in een pril stadium van het gerechtelijk onderzoek verschillende keren contact heeft opgenomen met de procureur-generaal?

Bruno Bulthé: Nee.

Werner Somers (VB): Wat vindt u van een dergelijke praktijk? Is het gebruikelijk dat een minister van Justitie zich informeert over gerechtelijke onderzoeken in een pril stadium? Is er mogelijk ook een verband met het heel vroege

stadium waarin de wettigheidscontrole heeft plaatsgevonden? Veel mensen verbazen zich er immers ook over dat die zo vroeg kwam.

Bruno Bulthé: Ik meen al geantwoord te hebben op die laatste vraag. Dat leek mij niet normaal.

Werner Somers (VB): Daarop hebt u inderdaad al geantwoord, maar mijn vraag gaat specifiek over het feit of de brieven die uitgegaan zijn van de minister van Justitie daarmee iets te maken kunnen hebben en of het gebruikelijk is dat de minister van Justitie zich in een pril stadium van een gerechtelijk onderzoek in zekere zin bemoeit met dat onderzoek.

Bruno Bulthé: Ik zal heel duidelijk zijn. De minister van Justitie is de baas en kan gebruikmaken van zijn positief injunctierecht. Dat maakt deel uit van zijn mandaat.

Wat betreft de inhoud van de briefwisseling tussen de procureur-generaal, het parket-generaal en de minister van Justitie, daar kan ik niets over zeggen, want daar weet ik niets van af. Dat was ook mijn probleem niet. Ik heb u gezegd dat ik persoonlijk wel verwonderd was over de snelheid waarmee de KI werd gevat en over de inhoud van bepaalde brieven die aan het ambt van de procureur des Konings werden gericht.

Dat is alles. Meer kan ik u daar niet over zeggen. Ik kwam daar niet in tussen. De minister van Justitie heeft zijn functies.

Misschien nog één zaak waarover men mij waarschijnlijk zal interpellieren. Op 10 juni werd er een persconferentie georganiseerd door de minister van Justitie, in aanwezigheid van bepaalde magistraten en de heer Adriaenssens, waar een werkwijze wordt uitgelegd om de dossiers te behandelen. Over die werkwijze heb ik het al gehad. Het leek mij op zijn minst eigenaardig om daar een privépersoon bij te betrekken.

Ik krijg richtlijnen via circulaires. Men doet altijd alsof die inonderzoekstelling op 21 juni uitzonderlijk en niet normaal was, maar dat is de normale gang van zaken. Ik hoef niet via de krant te vernemen wat ik moet doen. Ik krijg richtlijnen en circulaires en ik schrijf zelf circulaires uit voor de diensten van het parket en voor de politiediensten. Elk zijn bevoegdheid. Als men dat zegt dat ik dat moest weten... Ik meen dat de heer De Waele – hij is er niet meer, maar ik heb het gelezen – mij daarop attent heeft gemaakt. Dan zou ik zeggen: "En dan?"

Ik lijk soms bijzonder scherp te zijn in mijn antwoorden, waarvoor ik mij verontschuldigd, maar

ik vind dat mijn waarheid ook haar rechten heeft en ik vind dat die af en toe een beetje verkracht is geweest. Dat is mijn perceptie, maar ik heb misschien ongelijk. Het is daarom dat ik hier ben vandaag, uit respect voor u, voor de slachtoffers van seksueel geweld en voor de slachtoffers die in deze zaak ook binnen justitie werden gemaakt.

Axel Weydts (Vooruit): Wie zijn volgens u de slachtoffers die in deze zaak zijn gemaakt binnen justitie?

Bruno Bulthé: Ik wil daarover niet uitweiden. Er zijn zaken gebeurd binnen justitie...

Axel Weydts (Vooruit): U hebt het over slachtoffers binnen justitie. Wie zijn dat precies? U wilt daar niet op ingaan?

Bruno Bulthé: Ik wil inderdaad niet ingaan op wie dat is, wat mijn volste recht is.

Axel Weydts (Vooruit): Voelt u zichzelf een slachtoffer?

Bruno Bulthé: Nee, ik heb nooit een slachtofferrol gehad.

Axel Weydts (Vooruit): Ik had niets anders gedacht.

Bruno Bulthé: Ik ging alle dagen met plezier werken, zelfs die dag. Ik ben bijna 30 jaar magistraat geweest en elke dag was er een uitdaging, maar ik heb steeds met plezier gewerkt. De mensen die mij een beetje kennen, weten dat ook.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): U hebt het rapport van de Hoge Raad voor de Justitie gelezen. U zult daarin ook gelezen hebben dat er aanwijzingen zijn dat in de zomer van 2010 de advocaat van de kerk, het bisdom en de heer Danneels, de heer Keuleneer, een bezoek zou hebben gebracht aan een aantal magistraten van het parket-generaal. Was u daarvan op de hoogte? Hebt u daar iets over gehoord?

Bruno Bulthé: Ik heb dat niet alleen gehoord, maar ook gelezen, onder meer in het verslag van de Hoge Raad. Mijn kabinet bevond zich in het nieuwe Portalisgebouw, van waaruit men een schitterend zicht heeft op de bezoekers van het paleis. Het ene aartsbisshoppelijk paleis is niet het andere, maar ik heb daar mensen zien binnengaan, en niet alleen advocaten.

In een normale procedure is het niet normaal dat een advocaat in een dossier dat in onderzoek zit, elders gaat dan bij de procureur des Konings. Ik

vind dat althans niet normaal. Dat is niet de normale gesprekspartner. Als ik dan in het verslag van de Hoge Raad lees dat bepaalde vorderingen gewijzigd zijn na dat bezoek, dan voel ik mij als onafhankelijk magistraat ongemakkelijk.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Zegt u dat u dat zelf hebt gezien?

Bruno Bulthé: Ik heb bepaalde zaken zelf gezien en mensen die ik zeer goed ken en die ik normaal gezien als zeer betrouwbaar kon aanzien, hebben mij dat ook gerapporteerd.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Over wie gaat het dan, naast de heer Keuleneer? U hebt een goed geheugen.

Bruno Bulthé: Ik heb inderdaad een goed geheugen, maar dat is bijkomstig. Het enige woord dat ik daarvoor vind is een disfunctie. Dat is niet normaal.

Sorry, ik ben af en toe wat uitgebreid, want *j'aime bien me faire comprendre*, zodat men goed weet wat ik bedoel. Ik weet dat ik, als ik weg ben, nog zal denken aan bepaalde dingen die ik had moeten zeggen, maar goed. Ik hang van uw vragen af.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Naast de heer Keuleneer waren er ook andere personen gespot. Waren dat de heer Léonard of medewerkers? Kan het ook over die personen gaan?

Bruno Bulthé: Ik zal daar niet op antwoorden. De voorzitter heeft gezegd dat ik daar niet op moest antwoorden, dus ik doe dat niet.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ja, maar zij is niet de baas.

Bruno Bulthé: Zij is de baas in huis, zij leidt het debat.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Wij zijn hier niet op het parket, met een grote baas.

Bruno Bulthé: Nee, dat weet ik.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): De onderbazen mogen hier ook vragen stellen.

Bruno Bulthé: Ja, maar ik moet daar niet op antwoorden. Voilà.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dat zou ons wel plezier doen.

Bruno Bulthé: Ik heb u al veel plezier gedaan.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ja, maar de dag is nog niet om. Wij hebben tijd.

Bruno Bulthé: Ja, maar ik ook. Ik heb daarnet aan de dame van de parking gevraagd of ik straks nog wegraak met mijn auto, omdat ik wist – ik ben hier al een paar keer geweest – wanneer ik zou beginnen, maar niet wanneer wij zullen stoppen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Hoe dan ook, de heer Keuleneer is gespot in een cruciale periode, waarna een vordering is gewijzigd. Dat is ook de chronologie die u zelf hebt vastgesteld.

Bruno Bulthé: Inderdaad.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dank u wel.

De **voorzitster**: Dan zal de voorzitster toch even proberen. U zei daarnet, mijnheer Bulthé, dat de waarheid – ik citeer misschien niet helemaal juist – in dit dossier een aantal keer onrecht is aangedaan. Zou u dat meer kunnen toelichten?

Bruno Bulthé: Mevrouw de voorzitster, iedereen zit hier om zijn eigen waarheid te verkondigen, dus in principe... Sorry, maar u bent nu de rechter en ik benijd u echt niet in deze zaak.

De **voorzitster**: Mijnheer Weydts, gaat u ook nog een keer proberen?

Axel Weydts (Vooruit): Ja. U benijdt ons niet, mijnheer Bulthé, maar u zou ons natuurlijk wel heel veel op weg helpen om ons eindrapport zo goed mogelijk te kunnen opstellen en om ook nog mensen te horen van wie we nu nog niet weten dat we hen zouden moeten horen. U zou ons wel heel hard helpen, en niet alleen ons, want u hoeft ons niet te benijden. Wij zitten hier omdat wij een maatschappelijke rol te vervullen hebben en omdat er slachtoffers zijn die van ons dingen verwachten. Ik doe dus een derde poging.

Kunt u er toch wat dieper op ingaan, desnoods achter gesloten deuren? Als dat noodzakelijk is, mevrouw de voorzitster, dan kunnen wij even schorsen en de vergadering achter gesloten deuren voortzetten.

Bent u niet bereid om ons hier en daar toch nog wat aanknopingspunten te geven om ons werk beter verder te kunnen zetten?

Bruno Bulthé: U stelt mij deze keer voor een gewetensprobleem. Nee, ik ben hier om te zeggen wat ik te zeggen heb en ik zal mij nooit veroorloven te denken voor een ander. Soms zeggen mensen "Ja, maar ik dacht dat...". Ik zeg dat dat hun probleem is. Dat is heel mijn leven zo geweest. Ik

zeg wat ik te zeggen heb en ik vraag ook niet om verder te werken achter gesloten deuren. Ik weet wat ik zeg en ik weet ook wat ik niet zeg, met alle respect voor uw functie. Ik zeg u terecht dat ik u echt niet benijd voor de conclusies die u moet trekken. In 2010 zaten we hier immers ook voor hetzelfde. Ik wil niet onaangenaam zijn, maar misschien zien wij elkaar over tien jaar weer, als ik er nog ben.

Weet u, het is geen spelletje. Ik ben hier omdat ik werkelijk begaan ben met justitie, omdat ik begaan ben met de slachtoffers. Ik heb verhalen gehoord van slachtoffers van seksueel geweld. Die zijn schrijnend. Ik spreek niet over die paar getuigen. Wij zitten hier nu allemaal omdat er op de VRT ergens een uitzending is geweest, maar dat is het topje van de ijsberg. Het topje. Ik word daar stil van.

Twee dagen geleden hoorde ik in het VRT nieuws – ik kijk niet veel naar het nieuws – dat we naar een procedureregeling gaan. De meeste feiten zijn verjaard of de mensen zijn dood. Waarmee ben ik bezig geweest? Over u spreek ik zelfs niet. Waarmee ben ik bezig geweest? Dat is een deel van mijn leven geweest. Dat was een belangrijk deel van mijn leven. Weet u, die mensen zeiden mij toen: "Mijnheer de rechter, als u mij nu aanhoudt, dan ga ik mezelf doden." Ik zei daarop: "U hebt geprobeerd uw vrouw kapot te maken in de Stationsstraat in Leefdaal. U kunt u toch niet inbeelden dat u vanavond rustig tv zit te kijken?"

Ik heb zo een paar zelfmoorden gehad. Er zijn er twee, drie waar ik elke avond nog aan denk. In uw beroepsleven hebt u waarschijnlijk ook van die situaties gehad. Nu is er slachtofferhulp, maar indertijd ging men met zijn pakje naar huis en soms was het een zwaar pak.

Ik was procureur ten tijde van de treinramp in Buizingen. Ik heb de slachtoffers daar zien liggen, een kwartier nadat het gebeurd was. Toen de koning aankwam, om 16 uur, was alles opgeruimd. Dat is dan nog een eufemisme om te zeggen dat het proper was.

Ik wil u helpen, maar ik ga niet beginnen te denken voor anderen. Ik denk voor mezelf, ik probeer zoveel mogelijk te denken voor mezelf. Ik wil er ook geen show van maken, maar ik wil zeggen wat ik te zeggen heb. Ik wil in eer en geweten antwoorden op de vragen waarop ik kan antwoorden, met kennis van zaken.

De **voorzitster**: Heeft iemand anders nog een vraag? *(Nee)*

Vorig jaar hebben wij met een andere onderzoekscommissie inderdaad verhalen van

veel slachtoffers gehoord. Wij weten allemaal dat dat maar het topje van de ijsberg is. Sommigen onder ons hadden het genoeg, of het ongenoegen, om meer dan tien jaar geleden ook al in de bijzondere commissie te zetelen.

Wat mij opvalt bij de lezing van het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie, is dat er in het onderzoek af en toe een fout gemaakt werd, maar dat die, strikt juridisch benaderd, toch elke keer werd bijgestuurd, bijvoorbeeld inzake de te ruime saisine. Toen het verslag werd voorgesteld, kreeg ik de indruk dat de Hoge Raad voor de Justitie vaak op een spoor zat, maar dat er door een bepaalde beslissing dan toch werd geredigeerd. Dan kwam er een nieuw spoor, maar dan bleek dat toch weer geredigeerd. Ik kom dat vaak tegen in dit dossier.

U zegt dat de waarheid af en toe onrecht is aangedaan en dat u dingen hebt gezien, en wij stellen, puur juridisch, vast dat er af en toe een zijspoor was wat vervolgens werd geredigeerd. Hebben die zaken de uitkomst van het onderzoek beïnvloed? Hebben die een impact gehad?

Ik vraag het u, omdat – opnieuw, strikt juridisch – wij daarnet hebben gehoord dat bij heel veel van de zaken die bij mevrouw Pellens terechtgekomen zijn, de daders er al niet meer waren of de feiten verjaard bleken. Op welke manier hebben al die zaken die gebeurd zijn, of niet gebeurd zijn, of niet hadden mogen gebeuren, volgens u een impact gehad op het uiteindelijke resultaat van het onderzoek? Voor zover we dat al kennen vandaag, want dat is natuurlijk het voorwerp van een beslissing op 17 februari. Dat weten wij allemaal, want op 18 februari hebben wij opnieuw een afspraak. Dan pas kan daarover gepraat worden.

Er wordt heel veel gezegd, maar ik blijf zitten met de vraag wat er effectief een impact heeft gehad op het verdere verloop van dat dossier en op het resultaat voor de slachtoffers. Ik meen dat wij net dat moeten trachten te achterhalen.

Bruno Bulthé: Achteraf bekeken... De trein der traagheid... Ik heb op een bepaald moment gezegd dat de procedures er zijn om geëxploiteerd te worden, maar daarom niet in de negatieve zin van het woord.

In welke mate hebben bepaalde actoren daarin meegespeeld? Weet u, nu worden de dossiers gedigitaliseerd. Ik heb het niet goed bekeken, maar ik heb toevallig twee of drie interventies gezien.

Als men drie maanden wacht om iemand te interpellieren over iets dat in feite geen probleem is ...

Er is sprake van verdwenen processen-verbaal. Ik meende dat daar een vraag over zou komen, maar goed. Vandaag zijn die gedigitaliseerd. Sinds een zeker aantal jaren zitten alle processen-verbaal in een of andere computer.

Ik heb het dossier dus niet gezien. Ik heb vernomen dat er processen-verbaal verdwenen waren. Ik meen te weten wat een van uw getuigen gezegd heeft: ik heb voor een paar maanden – nee, voor een jaar of twee – in een brief van de procureur-generaal vernomen dat ik buiten vervolging werd gesteld in een bepaalde procedure. Ik veronderstel dat dat gaat over de zogenaamd verdwenen processen-verbaal. Als ik dan hoor – en dat heb ik wel gehoord – dat drie maanden na die zogenaamde verdwijning van die processen-verbaal een collega een andere collega aanschrijft om te vragen waar die processen-verbaal zitten ... Sorry, mensen, maar drie maanden is veel te lang.

Mocht er zich indertijd zo'n probleem voorgedaan hebben – en ik spreek uit eigen ervaring – dan had men daarnaar gevraagd. Toen ik dat las, dacht ik onmiddellijk aan iets anders. Ik dacht aan sabotage.

À qui profite le crime? À qui profite le crime?

Niet de personen die werden aangeduid als mogelijke daders. Die mensen zitten al lang genoeg in het systeem, en ik ook, om te weten dat een proces-verbaal vandaag niet meer kan verdwijnen. Men gewoon belt naar de politie en men vraagt een kopie van een proces-verbaal.

Ik herinner me dat indertijd de aanvankelijke vordering in bepaalde dossiers ... In de Wolstraat gingen de mensen rond met een karretje met dossiers.

... avec les dossiers, d'un bâtiment de la chambre du conseil vers le greffe de la chambre du conseil.

Ik heb zo nog geweten van ontsnappingspogingen. Mensen, maak het niet moeilijk, rijd die bode ondersteboven en recupereer het dossier, of bepaalde stukken. Dan kan men niet meer vervolgen.

U herinnert zich de zaak-Pandy. Pandy scheurde bepaalde processen-verbaal. Hij stak ze in zijn schoenen, of hij at ze op.

Bon appétit hein, monsieur Pandy. Ik had de voorzorg genomen dat er van die vorderingen – dat waren allemaal originele stukken – een kopie was. *Pas de copie conforme, mais une copie libre. Bon appétit, monsieur Pandy.*

De trein der traagheid. Ik zeg u: de rechten van de verdediging zijn wat ze zijn. De advocaten doen wat ze willen. De wetgever – jullie – heeft ervoor gezorgd dat dat kan. Ik heb Franchimont meegemaakt. Ik heb Salduz meegemaakt. Ik heb nog een pak andere hervormingen meegemaakt. Die schitterend waren. Maar weet u, het is zoals de slinger van een klok. Af en toe een beetje wikken naar rechts, af en toe een beetje wikken naar links, en de slachtoffers worden ...

Conclusie? Leg dat maar uit aan bepaalde slachtoffers. Daar zijn wij allemaal – zo voel ik het toch – verantwoordelijk voor.

Weet u, als er een proces-verbaal verdwenen was, of er was iets gebeurd, ging ik naar mijn collega en vroeg:

"Tiens, à propos, qu'est ce qui s'est passé? Tu peux m'expliquer?"

Ik moest die mensen daarvoor niet aanschrijven, anders worden ze pas drie maanden nadien wakker, maar dat dossier was weg. Zo'n procedurekwestie was zeker een manier – vroeger zeker, nu misschien minder – om procedures te vertragen. In beroep gaan over dit en dat.

Ik had een goed geheugen, dus wist ik voor veel dossiers in mijn reservefardes, mijn dossiers, wat ik moest hebben. Het fotokopieerapparaat werkte volop, want ik had vaak kopieën nodig. Af en toe zeiden mijn medewerkers: "Tu me casses les pieds avec tes copies!"

"Je veux une copie de ça. S'il se passe quelque chose, il faut que je puisse continuer", antwoordde ik dan.

Dat dossier reisde van het een naar het ander. Dat is een van de hoofdredenen: de trein der traagheid. Dat is voor mij de reden. Die advocaten: die procedures zijn wat ze zijn. Ik lees in het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie dat bepaalde vorderingen worden gewijzigd. Wanneer men mij vraagt: de minister van Justitie en de procureur ... dan zeg ik: dat weet ik, maar dat is mijn probleem niet. Maar ik heb daar wel een mening over. Ik weet dat ik in het zuiden van West-Vlaanderen misschien minder populair ben, door andere dossiers, maar men kan niet bij iedereen geliefd zijn. Dan moet men daarmee leren leven. De baas zijn is geen populariteitstest.

Werner Somers (VB): Mijnheer Bulthé, nu we het toch hebben over de verdwijning van die 445 originele processen-verbaal uit het dossier Operatie Kelk, u hebt het steevast over de "zogenaamde" verdwijning, wat me toch wel heel

vreemd in de oren klinkt. Ofwel is iets verdwenen, ofwel is het niet verdwenen. Als het een "zogenaamde" verdwijning is, begrijp ik daaruit dat ze nooit verdwenen zijn.

In dat verslag van de Hoge Raad voor de Justitie lees ik dat de nieuwe griffier van de onderzoeksrechter 'de oude griffier' – u welbekend – hoort zeggen: "Er staan hier zakken klaar met mijn persoonlijke spullen", want de oude griffier was in zwangerschapsverlof. Die zakken waren op een bepaald moment verdwenen. Zo staat het alleszins in het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie. De oude griffier, die tijdens haar zwangerschapsverlof nog steeds aan het dossier Operatie Kelk bleef voortwerken op het kabinet van de onderzoeksrechter, zegt dan: "In die zakken zitten de originele processen-verbaal van het dossier Operatie Kelk." Dat zijn de woorden van de oude griffier, of van griffier A, in het verslag.

De nieuwe griffier, griffier B, hoort naar eigen zeggen griffier A bellen naar de procureur des Konings. Kunt u bevestigen dat dat is gebeurd, op het ogenblik dat men meent dat die processen-verbaal zijn verdwenen? Ik laat dan nog in het midden of ze echt verdwenen zijn of alleen maar zogenaamd verdwenen zijn.

Iedereen heeft zijn waarheid, zoals u zegt.

Wat is uw waarheid daarover?

Bruno Bulthé: Wat kan ik daarover zeggen? In de eerste plaats was de nieuwe griffier geen griffier. Dat waren vaak bediendes die binnenkwamen. Ik hoor met plezier bepaalde gewezen collega's van mij, maar bij ons ging dat anders. In Brussel was het een va-et-vient. Het was ook de enige plaats waar er plaats was: naar Koekelare kan men teruggaan. Dat gold niet alleen voor de politiemensen, maar ook voor de medewerkers. Ik kan dat best begrijpen.

Er was dus een chronisch gebrek aan medewerkers, ook aan rechters. In principe moest ik 700 personeelsleden op het parket hebben, maar we zaten nooit boven de 670. Ik denk dat mijn voorganger met hetzelfde probleem werd geconfronteerd. Er was nooit volk genoeg. De eerste de beste die binnenkwam, werd in een kabinet gezet: vanaf nu bent u geassumeerd griffier. Die had geen opleiding gekregen. Dat heb ik ook gezien in de vaststellingen, in de disfuncties van de Hoge Raad voor de Justitie. Men moet voor die mensen in een betere opleiding voorzien. Men werd dan plots griffier, maar men wist van toeten noch blazen. Voor zover ik weet was onderzoeksrechter 1 bijzonder gelukkig dat zijn aanvankelijke griffier nog kon helpen, want men

geraakt er niet aan uit. Die dame die pas was bevallen, ging in het justitiepaleis een beetje helpen.

Dan is er inderdaad griffier 2, die normaal gezien ook elders werkte en die misschien door de ene of de andere een beetje opgestoot is. Ik weet het niet. Misschien was die een beetje jaloers, maar de verstandhouding tussen griffier 1 en griffier 2 was niet goed. Ik denk dat die collega-onderzoeks-rechter 1 dat hier bevestigd heeft.

Ik ben een jurist. Als de KI zegt dat de zaak regelmatig is, dat het allemaal in orde is, dat ik niet vervolgd word – naar het schijnt, volgens een brief van de procureur-generaal die twee jaar geleden aan mij gericht is – dan ben ik niet echt gerustgesteld, maar eerder perplex. Ik wil nog altijd weten waar die dossiers, die pv's, naartoe zijn. Wie heeft die dossiers? Wie heeft die pv's? Ik heb geen enkele reden om te twijfelen aan wat mij toen ... Ik heb dat toen ontdekt. Ik heb dat nadien een beetje proberen te onderzoeken. Ik was al lang weg. Wat is daar gebeurd? Er zijn pv's verdwenen!

À qui profite le crime? Ik dacht noch aan griffier 1, noch aan onderzoeksrechter 1, noch aan de procureur des Konings.

Wij zijn vertrokken – de procureur des Konings kan het weten – van het oude gebouw naar het nieuwe gebouw op 9 april 2007. Het moest al een jaar eerder klaar zijn. Tot 31 maart was ik de deken van de onderzoeksrechters. De lokalen moesten in dat nieuwe gebouw verdeeld worden. Ik heb voor elke vierkante meter gevochten. De verantwoordelijke van de FOD Justitie zei: "*Bruno, tu vas le regretter parce que demain tu es procureur et tu vas regretter que tu t'es battu pour.*"

En inderdaad, daags nadien was ik iets anders.

We zijn een rechtsstaat. De KI zegt dat het in orde is. Ik ben niet vervolgd. Ik ontken ten stelligste, en ik wik mijn woorden, dat ik op dat ogenblik gebeld werd door om het even wie omtrent die processen-verbaal.

Werner Somers (VB): Dat wil zeggen dat griffier B heeft gelogen, dat ze een andere waarheid heeft gezegd dan wat uw waarheid is. Ofwel spreekt u niet de waarheid van mevrouw B.

Ik geloof nog altijd in een soort van objectieve waarheid die weliswaar vanuit verschillende perspectieven kan worden bekeken. De waarheid wordt door verschillende mensen anders waargenomen. Dat neemt niet weg dat er ergens een Waarheid bestaat met de grote W. Als we daar niet meer in geloven en als alles puur subjectief

wordt, is het heel moeilijk om een grond te vinden om een discussie te voeren. Dat terzijde.

Het is niet omdat griffier B onbekwaam zou zijn, ik ken griffier B niet, griffier A ook niet, dat ze daarom niet de waarheid zou kunnen spreken. Als zij zegt dat ze heeft horen zeggen dat er in die zakken originele processen-verbaal zaten van het dossier Kelk, waarom zou dat dan niet waar kunnen zijn, los van de bekwaamheid of onbekwaamheid van de persoon die een dergelijke verklaring aflegt? Idem dito voor de verklaring van griffier B dat ze griffier A hoorde bellen met de procureur des Konings.

Wat mij ook bijzonder gefraspeerd heeft in uw uiteenzetting, is dat u zei dat u niet bent vervolgd. Op een bepaald ogenblik werd er echter bij uw ambt een klacht ingediend wegens de verdwijning van de processen-verbaal. Bij uw ambt, dus niet tegen u. Ik meen te hebben begrepen dat u zei dat er ook tegen u persoonlijk een klacht werd neergelegd in verband met de verdwijning van die processen-verbaal. Begrijp ik dat verkeerd?

Bruno Bulthé: Wat die klacht betreft, eerlijk gezegd, ik was daar niet van op de hoogte. Ik veronderstel dat daar een aangifte voor is gedaan, want het is geen klacht omdat er een aangifte is gedaan. Het is nog altijd geen klachtmisdrijf. Mogelijk heeft men daar magistraten bij betrokken. Vandaar dat de procureur-generaal mij antwoordde.

Ik blijf bij mijn tweede argument. *À qui profite le crime?* Wie kan daar op een of andere manier voordeel uit halen? Voor zover ik weet noch onderzoeksrechter 1, noch griffier 1, noch de procureur des Konings.

Als u mij kunt aantonen dat een van die drie personen daar een persoonlijk belang bij had, mij goed.

Werner Somers (VB): Dat heb ik helemaal niet gezegd.

Bruno Bulthé: Dat heb ik ook niet gezegd, maar ik stel me die vraag. Dat is alles.

Werner Somers (VB): Het is zeer opmerkelijk dat er aangifte werd gedaan van de verdwijning van die processen-verbaal en dat u werd gevraagd, werd verzocht om een onderzoek naar de verdwijning van die processen-verbaal te voeren en dat er dan tegen u ook een aangifte werd gedaan in verband met datzelfde strafbare feit, terwijl u toch de leiding had over het opsporingsonderzoek naar de verdwijning van de processen-verbaal, waarvan bij u aangifte was gedaan. Bovendien was de persoon

die volgens griffier B mogelijkwerwijze was betrokken bij de verdwijning van die processen-verbaal, namelijk griffier A, iemand die u zeer goed bekend was. Ik wik en ik weeg mijn woorden. Dat is toch allemaal een zeer vreemde gang van zaken. Is dat niet ontluisterend voor de manier waarop justitie georganiseerd is? Dat is toch echt een vaudeville. Nee?

Bruno Bulthé: Ik laat het begrip vaudeville voor u. Wat mij betreft, het leven is wat het is. Men heeft mij daarover nog niet geïnterpelleerd, maar ik verwacht dat wel. Mochten bepaalde relaties van een zeker aantal mensen binnen de magistratuur met een zeker aantal mensen van de politie en advocaten... dan lopen de rechtbank en het parket leeg.

Ik kom uit voor wat ik ben en wie ik ben. Ik speel op transparantie. Ik kan u herhalen dat op geen enkel ogenblik mijn persoonlijke relaties op een of andere manier hebben gespeeld. Het is een van de eerste dingen die ik heb gezegd. Functioneel en om persoonlijke redenen heb ik altijd zoveel mogelijk afstand genomen van het dossier. Intuïtief. *D'abord parce que ça allait merdouiller*. Dat was het gevoel dat ik had. U moet er geen laagje aan toevoegen. Ik had een schitterende adjunct in de persoon van Jos Colpin, die de meeste van die contacten heeft onderhouden. Hij kende de raderwerken.

Weet u, ik moest vier adviezen hebben voor mijn benoeming. Drie daarvan waren heel positief en één positief. In een van de adviezen stond dat ik niet vertrouwd was met de werking van het parket, omdat ik geen parketmagistraat was geweest. Dat is juist, maar ik ben 21 jaar bevoorrecht gebruiker van de diensten geweest. Dat is alles.

Axel Weydts (Vooruit): U hebt het voortdurend over Colpin, uw eerste substituut, die u erg vertrouwde en die erg actief was in het dossier. Was mevrouw Verlinden niet de titularis? Dat begrijp ik nog altijd niet zo goed. Kunt u dat uitleggen? Volgens wat ik heb vernomen, was mevrouw Verlinden de titularis, maar u spreekt voortdurend over de heer Colpin.

Bruno Bulthé: De titularis van het dossier was inderdaad mevrouw Verlinden. Normaal gezien werden alle contacten, waaronder die met de advocaten, verzorgd door mevrouw Verlinden. Bepaalde advocaten heeft zij gezien en anderen niet. Dat is één.

Ten tweede, de sectiechef, verantwoordelijk voor de interne werking van de sectie, was Wenke Roggen, die nu federaal magistraat is. Haar vertrouweling, haar correspondent bij uitstek, haar vroegere stagemeeester, met wie ik goed

overeenkwam, was Jos Colpin. Die had zijn kantoor recht tegenover haar kantoor. Jos was een beetje de wijze oude man, niet in de pejoratieve zin van het woord. Hij was een van de enige mensen van de oudere generatie die nog op het parket rondliepen. Veel van die mensen waren naar het parket-generaal geweest. Hij kende de meeste van die mensen persoonlijk – ik ook – en hij kende ook hun werkwijze. Hij kende de werkwijze van het parket van naaldje tot draadje en die van het parket-generaal kende hij een beetje.

Op zeker ogenblik voelde ik intuïtief aan dat het niet zo goed zat tussen Wenke en Liesbeth. Dan heb ik Jos erbij geroepen. Jos of ik, dat was hetzelfde, in de zin dat het de eerste adjunct van de chef was.

Axel Weydts (Vooruit): Mevrouw Verlinden behield wel de titel van titularis?

Bruno Bulthé: Op het parket heeft elk dossier een titularis.

Axel Weydts (Vooruit): Maar vooral de heer Colpin nam het dossier in handen?

Bruno Bulthé: Dat was niet noodzakelijk zo. Mevrouw Verlinden en mevrouw Roggen hebben zeker regelmatig zelf een aantal zaken geregeld, Wenke ook op zeker ogenblik tijdens hun verlof. Wenke had een aantal beslissingen genomen. Ik weet niet of Liesbeth met verlof was en ik heb het ook niet willen weten. Wat mij betreft, is het parket één en ondeelbaar. *Si ça merdouille, c'est pour ta pomme*. In principe wist ik dat ook. Soms zijn er bepaalde zaken die men misschien liever niet weet. Niet dat ik het niet wou weten, want ik wist het dan toch, maar uiteindelijk was het hun probleem.

Als het echt niet ging, moesten ze maar naar mij komen. Mijn deur stond altijd open, voor het even wie. Ik kon me niet veroorloven, zowel als onderzoeksrechter als procureur des Konings, om iemand niet te ontvangen. Ik zal u vertellen waarom.

Als er morgen iemand voor mijn deur staat met de boodschap dat hij de daders van de Bende van Nijvel kent en ik hem afwimpel wegens een gebrek aan tijd, dan zit hij 6 maanden later hier met de verklaring dat ik hem heb weggestuurd.

De regel was relatief eenvoudig en mijn medewerkers wisten dat ook. Als ze het niet in 5 minuten konden afhandelen, moesten ze een afspraak maken voor de daaropvolgende dag, voor een uur, twee uur of zelfs vijf uur indien nodig. Ik weet niet of dat een antwoord op uw vraag is, maar

dat is mijn antwoord.

Werner Somers (VB): Ik wil terugkomen op die zogenaamd verdwenen processen-verbaal. De Hoge Raad spreekt van een disfunctie die haar oorsprong vindt in de relatie tussen de procureur des Konings en griffier A. Die persoonlijke relatie druist volgens de Hoge Raad in tegen het beginsel van de scheiding van functies en houdt een risico in op beïnvloeding. Ik neem aan dat u het daar volstrekt mee oneens bent. Daarstraks hebt u gezegd dat griffier A alle lof verdient omdat zij bleef doorwerken aan het dossier tijdens haar zwangerschapsverlof. U zei dat die nieuwe griffier eigenlijk helemaal geen griffier was en er niets van bakte. Mevrouw Coppens had de gewoonte om dossiers mee naar huis te nemen, wat blijkbaar niet zo abnormaal is, maar wat wel problematisch kan zijn als de griffier een relatie heeft met de procureur des Konings. Ik neem aan dat de griffier de spullen die ze mee naar huis nam niet in een kluis bewaarde, verborgen in een geheime ruimte in de echtelijke woning.

U zegt dat u het dossier niet kent, maar misschien had u toegang tot dat dossier. Waar bewaarde mevrouw Coppens haar dossiers?

De **voorzitter**: Voor het goede begrip wil ik de commissieleden eraan herinneren dat de verdwenen pv's allemaal gereconstrueerd zijn en dat de KI het dossier volledig heeft verklaard. Ik wil deze context meegeven voordat we op een bepaald spoor belanden. Mijnheer Somers, ik weet dat uw vraag van een andere orde is, maar dit wilde ik al een tijdje zeggen.

Werner Somers (VB): Ik heb dat gelezen en dat vormt geen probleem voor de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek. Die pv's zijn in kopie weer aan het dossier toegevoegd. Dat is hier al verschillende keren aan de orde geweest. Dat neemt niet weg dat de mogelijke disfunctie waar de Hoge Raad voor de Justitie op heeft gewezen een apart verhaal is. Of het onderzoek in het water is gevallen door de zogenaamde verdwijning van die processen-verbaal, dat is een apart verhaal.

Heeft de griffier correct gehandeld door de dossiers mee naar huis te nemen? Op zich kan dat misschien, maar is het gepast als de levensgezel van de griffier procureur des Konings is? U hebt gezegd dat u nooit kennisgenomen hebt van dat dossier, maar u had misschien de mogelijkheid om dat te doen. Ik zeg niet dat u dat hebt gedaan, maar ik begrijp wel waarom de Hoge Raad spreekt van een mogelijke disfunctie.

Daarnaast is het niet omdat de processen-verbaal weer aan het dossier zijn toegevoegd en er geen

problemen zijn op het vlak van de wettigheid van het onderzoek dat het oké is. Als die processen-verbaal wel (zogenaamd) verdwenen zouden zijn, dan is het op zich toch ook problematisch dat die eventueel ergens op straat liggen of in handen zijn van derden die helemaal geen zaken hebben met het onderzoek. Die gang van zaken is toch totaal niet oké?

Bruno Bulthé: Het zal u niet verwonderen dat ik deze vraag had verwacht. Er is genoeg over gezegd en gezeverd. Ik spreek niet over u, voor de duidelijkheid. Ik kan zoals Mitterrand, toen men hem over zijn dochter Mazarine aansprak, zeggen: "Et alors?" Dat doe ik echter niet. Ik hou van transparantie, dus ik zal u precies zeggen wat ervan aan is.

In 1992 had ik een zwaar kabinet en de hoofdgriffier gaf mij een bediende, nogal klein van gestalte. Dat werd *het klein zwartje van bij Bulthé*. Ik woog toen 100 kg, misschien is dat nu iets minder. Een week op de drie was ik 24/24 uur van dienst. Het is nog gebeurd dat ik van maandagmorgen tot vrijdagavond 11 uur thuis ben geweest. Ik had met de heer Dejemeppe, wiens vrouw in bevallingsverlof was, gesproken over een bepaalde zaak waarin mijn collega Van Espen een operatie met 14 gedetineerden, waarvan 7 Nederlandstaligen, had voorzien. Van Espen kon niet, waarop ik gevraagd werd: "*Tu fais ça?*" Ik was niet van dienst, maar antwoordde: "*Je fais ça.*" Dat was collegialiteit, zo moest het functioneren. Dat was één. Ik had een zwaar kabinet, een week op de drie. Volgens een van mijn collega's en mijn eerste griffier was ik een stielbederver. Ik nam werk mee naar huis. Voor 7 uur vertrok ik en ik was zelden vr 21.00 uur thuis. Ik heb daar ook persoonlijk voor betaald.

Toen kwam er dus iemand bij mij binnen. Ik dacht dat het meisje, als ze het moest uithouden, een behoorlijke fysieke conditie moest hebben. Ik weet dat ik een goede conditie heb. Dat is ook mijn temperament. Ik had een oude griffier met veel ervaring. Ik kreeg van de ene dag op de andere een kaartje met de melding "*Tu vas à l'instruction*" of "u gaat naar het onderzoek". Ik had een goede griffier, maar ook voor hem was ik een stielbederver. Hij kwam binnen, las zijn krant en ging om vier uur naar huis. Dan was er een bediende, die bereid was alles te doen. Zij kwam uit het diepe Vlaanderen, maar is niet wettelijk tweetalig, wat een vereiste is in Brussel. Dat geeft aan dat er niet genoeg griffiers zijn.

Ik vroeg haar of zij kon typen. Ik deed dat wat brutaal, om haar niet de kans te geven 'neen' te antwoorden. Ik heb haar de eerste drie maanden niet gehoord. Zij typte. Er was op een bepaald

moment een afstapping of wedersamenstelling. Mijn griffier kon er niet zijn. Met een stempel kon ik haar assumeren. Ze kwam aan met open schoenen. Ik vroeg haar wat ze daar kwam doen en dat ze het koud zou hebben.

Ze heeft een pak zaken gedaan. In 1996 vertrok om een of andere reden mijn griffier. Ik ging naar de hoofdgriffier, die mij zei dat het privilege van een deken is een griffier te kiezen. Ik had net negen maanden fulltime voor een van uw commissies gewerkt, namelijk de sektecommissie. Ik vroeg aan de hoofdgriffier om mij mevrouw Coppens te geven. Hij antwoordde dat ze wel de jongste was en zo. Ik repliceerde dat ik haar wou en dat hij mocht opschrijven wat ik hem zei. Als men dat op zo'n manier zegt, dan hebben ze niet veel zin om daartegen in te gaan.

Ik heb aan haar dan ook een uitstekende griffier gehad, die dag en nacht beschikbaar was en die, toen ik onderzoeksrechter was, gelukkig zaken meenam. Er was immers een massa werk. Bepaalde kabinetten hadden veel minder werk. Als men echter goed ligt bij het parket en bij de politie, dan wachten zij met bepaalde zaken tot u van dienst bent. Zo functioneert dat.

In 2007 werd ik procureur. Iemand zei mij dat ik dat niet moest doen, omdat ik onderzoeksrechter was en minder zou verdienen. Dat klopt. Ik verdiende inderdaad minder als procureur dan als onderzoeksrechter. Ik was immers ondervoorzitter en plaatsvervangend voorzitter. Ik had ook een paar keer verkiezingen gedaan van het hoofdbureau. Ik was stagemeeester en persrechter. Ik verdiende inderdaad als substituut, gedelegeerd als korpschef. Voor het geld doe ik het echter niet.

Les choses de la vie sont ce qu'elles sont. In 2007 begin ik te missen wat er te missen is. Ik gaf aan dat ik moeilijk zonder die dame kon en dat was eerbaar. Zij was namelijk een eerbare dame. Van het ene kwam dan het andere.

Ik heb daarover nooit problemen gemaakt. Dat is ook de reden waarom wij onze functies altijd zo gescheiden mogelijk hebben gehouden. Als zij voor het werk dossiers mee naar huis moest nemen, werkte zij aan haar bureau aan die dossiers en ik werkte aan mijn bureau.

In 2011 verscheen opeens dat ik een relatie had met mijn griffier. Ik zal u iets voorlezen.

(Lit un document.)

"Monsieur le procureur du Roi, madame le greffier, je félicite très chaleureusement les heureux parents pour la naissance de Billy." *(Hij is maandag*

16 jaar geworden) "Grande et merveilleuse nouvelle. Je suppose que les nuits de monsieur le procureur du Roi, agrémentées par les appels téléphoniques en provenance des magistrats et des policiers, lui sembleront monotones avec l'arrivée de Billy. Voici une animation supplémentaire. Avec beaucoup de chance pour l'avenir. Bon sang ne saurait mentir. Billy a un bel avenir devant lui". Signé: *een zekere* Marc de le Court.

In 2009 heb ik bij de geboorte van onze zoon Billy mooie geboortekaartjes gemaakt en doorgestuurd naar wie dat wou weten: het parket-generaal, het federaal parket, collega's, de chauffeurs, ... Dat was geen geheim. Ik kom daarvoor uit. Zij is nog altijd een formidabele dame, nogal klein van gestalte, maar ik heb twee beren van zonen. De ene is zestien jaar en bijna 1,90 m groot, een rugbyman. Ik ken dat. Ik heb dat ook graag gedaan. De andere is dertien jaar en doet karate. Ik deed judo.

Is dat een schande? *Au contraire.*

Wanneer die dame later werk mee naar huis nam, kreeg ik opmerkingen. "Bij ons in het arrondissement... dit en dat..." Ik heb daarop geantwoord dat de achterstand nog groter geweest zou zijn, als dat niet gebeurde. Er wordt overal over achterstand gesproken. Dat kon niet anders. De hoofdgriffier had geen griffiers. Ik spreek mij niet uit over griffier B. Dat was echter geen griffier. Dat was een bediende, die net van school kwam en daar gedropt werd.

Ik kom terug op de parlementaire commissie Sekten. De betrokken dame komt uit het diepe Oost-Vlaanderen. Op de eerste dag vertelt zij dat zij van Oordegem komt en ik vroeg haar waar dat lag. Zij antwoordde dat het tussen Wetteren en Aalst lag. Ik had een grote kaart en vroeg haar mij dat dorp aan te duiden. Ik heb haar de eerste drie maanden niet gehoord, maar ze was betrouwbaar.

Wanneer ik over een van de slachtoffers spreek, dan heb ik het onder meer over haar. Immers, toen ik vertrokken was, was ik deken. Ik ging over de parkings, de dienstregeling en zo meer. Zij deed dat, want ik had daarvoor de tijd niet. Dat werd niet in dank afgenomen door bepaalde collega's, die haar wel als eersten vroegen om eens iets te regelen.

De mensen die mij kennen en die de dame en Wim De Troy kennen, weten dat Wim De Troy bijzonder gelukkig en tevreden was dat zij er was.

Billy is geboren op 13 januari. Toen moesten de statistieken van het parket worden gemaakt.

Dat is een onmogelijke taak. Ik kan dat niet en de rechter kan dat ook niet. Iemand die daar voor drie maanden zit, kan dat ook niet. Dan is men blij dat iemand dat wil komen doen, zelfs in zwangerschapsverlof. En ze moest dat niet doen. Ik zou haar daartoe ook niet verplichten.

Wees gerust, ik heb geen enkel proces-verbaal gelezen van de dossiers die ze binnengebracht heeft. Dat was een probleem van ethiek. Of u dat nu gelooft of niet, dat is uw probleem, niet het mijne. Ik kan maar zeggen wat ervan aan is.

Ik had uitstekende betrekkingen met de hoofdgriffier en Marc de le Court. In dat ene dossier hadden wij een klein meningsverschil, nu ja klein.

Werner Somers (VB): Was de heer De Troy nog onderzoeksrechter op het ogenblik dat uw partner zwangerschapsverlof had en bleef doorwerken op het kabinet van de onderzoeksrechter?

Bruno Bulthé: Ik kan u het volgende zeggen over de opvolging van de heer De Troy, mijn opvolger. Ik kende Etienne Vandewalle goed, ook een West-Vlaming, afkomstig uit Koksijde. Er was een probleem van vertrouwen. Ik was ook zijn plaatsvervanger als voorzitter. Hij is een tijdje geschorst geweest, omdat er een procedure was tegen zijn benoeming. De Wolstraat ligt tussen het oude gebouw en het Justitiepaleis. Dat is geen straat, *c'est un gouffre*. Om de 14 dagen liep ik eens bij hem binnen om te praten over wat er gebeurde.

Dan rees de vraag wie hem ging opvolgen, want een jaar op voorhand weet men al ongeveer dat men weggaat. Ik keek vooruit, want het was een zwaar kabinet. Ik stelde een jonge substituut voor, pas benoemd als rechter. Ik dacht dat hij een goede vervanger zou zijn. Ik heb een paar rechters zien defileren bij ons waarvan ik tegen de voorzitter zei dat het hun ding niet was. Onderzoeksrechter is immers iets dat men graag moet doen. Anders moet men daaraan niet beginnen. Het gaat over dag en nacht, de gsm plakt aan u.

Ik stelde aan de heer Vandewalle voor om de heer De Troy te nemen. Hij was de baas, hij was de baas op de rechtbank. Ik ging dat niet zeggen. Hij heeft dan gekozen voor de heer Wim De Troy. Ik vond dat een fijne keuze. Het is een correct man. Ik had samen met hem het dossier van de Regie der Gebouwen in handen. Na mijn vertrek heeft hij dat dossier niet meer kunnen doen. Hij kreeg verschillende andere dossiers. Hij was een werker. Hij is afkomstig uit Leuven, hij ging daar naar het Sint-Pieters College. Hij was een werker en dat kabinet had een werker nodig. En het klikte tussen hem en zijn griffier, Peggy.

Toen was er nog niets, maar van het een komt het ander. (...) Zo zijn er nog. Ik kende haar al jaren. Ze was een serieus mens. Ze kon werken en ze kan dat nog altijd. Ze heeft een zekere beroepsethiek. En nu heb ik twee beren van gasten. Men vraagt zich af hoe er zulke beren kunnen voortkomen uit zo'n klein dingetje, maar ik ben er fier op.

Ze zit er meer mee in dan ik dat ik vandaag naar hier moet komen. Ik heb gezegd dat ik naar hier zo komen en zeggen wat ik te zeggen heb. Het zal u misschien niet aanstaan, maar dat is niet erg. Men zal zeggen dat ik een grote mond heb en cinema verkoop. Neen, wat ik gezegd heb, is oprecht, anders zeg ik het niet of antwoord ik niet. Het is misschien een beetje brutaal, maar dat was het.

Werner Somers (VB): Er is mij iets niet duidelijk. Was de heer De Troy nog onderzoeksrechter op het ogenblik dat die processen-verbaal verdwenen? Er was een nieuwe griffier, die niet echt bezig was met het dossier of er niet echt bij werd betrokken, omdat ze daartoe niet bekwaam werd geacht en niet de nodig opleiding daartoe had gekregen. De oude griffier bleef zich dus bezighouden met die zaak. Wie was er onderzoeksrechter toen de processen-verbaal verdwenen? Was dat nog steeds de heer De Troy?

Bruno Bulthé: Voor zover ik weet, waren er wrakingsprocedures geweest, had de voorzitter van de rechtbank onderzoeksrechter 2 aangesteld. Naar aanleiding daarvan richtte de nieuwe onderzoeksrechter, drie maanden na de zogenaamde verdwijning, een aangetekend schrijven aan een collega. Het kan dat er een klacht werd ingediend, maar ik weet het niet meer.

Dat was op zijn minst een eigenaardige procedure. Mocht ik of de overgrote meerderheid van de collega's zoiets vastgesteld hebben, dan waren we gaan aankloppen met de vraag of er iets gebeurd was, maar een aangetekend schrijven? Waar gaan we naartoe? Dat was drie maanden nadat de feiten zouden hebben plaatsgevonden. Ik vind dat niet normaal.

Werner Somers (VB): De heer De Troy zei hier dat hij toen geen onderzoeksrechter meer was, dat hij dat pas drie maanden later heeft vernomen. Dat is dus een mogelijke tegenstrijdigheid. Zoals ik begreep uit het verslag van de Hoge Raad voor de Justitie gaat het wel degelijk over onderzoeksrechter De Troy op het ogenblik dat die zakken daar klaar stonden, klaargezet door mevrouw Coppens om die mee te nemen naar huis. Griffier B hoorde griffier A, dus mevrouw Coppens, toen zeggen dat in die zakken toevallig

de originele processen-verbaal van het dossier Kelk zaten. Griffier B hoorde griffier A bellen naar de procureur des Konings. Ik wil weten of op dat ogenblik de heer De Troy onderzoeksrechter was. Hij verklaarde hier voor onze commissie immers dat hij dat pas drie maanden later heeft vernomen.

Dat is totaal tegenstrijdig. Waarom zou dan zijn opvolger, mevrouw Calewaert, die hier ook is geweest, de heer De Troy in gebreke stellen? Ze kan hem toch alleen maar in gebreke laten stellen voor iets dat gebeurd is op het ogenblik dat hij het ambt van onderzoeksrechter waarnam? Of interpreteer ik dat totaal verkeerd? Dat kan zijn. Ik zou het graag vernemen.

Bruno Bulthé: Mijnheer de volksvertegenwoordiger, ik weet niet wat de heer De Troy gezegd heeft. Ik was er niet bij. De laatste keer dat ik dat dossier, dat pakje, gezien heb, was in 2010, want het werd in februari gefederaliseerd. Het vertrok van het parket van Brussel naar de federale procureur. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik het niet weet. Mocht ik het weten, dan zou ik het u zeggen.

Op zeker ogenblik is de heer De Troy onderuitgegaan, naar het schijnt. Hij heeft het moeilijk gehad. Men heeft zijn verlenging niet aangevraagd. Ik denk zijn mandaat in april verliep. Ik weet het dus niet. U mag mij de vraag nog vijf keer stellen, ik zal u vijf keer hetzelfde antwoorden.

(Op verzoek van de heer Bulthé wordt er een sanitaire pauze gehouden.)

De **voorzitster**: We zullen herbeginnen, want de tijd loopt. Voor een goed grip, ik probeer in het oog te houden wie wanneer zijn of haar hand opsteekt en ik probeer er wat variatie in te brengen, zodat iedereen aan bod kan komen.

Mijnheer Bulthé, ik ben heel blij dat u twee beren van zonen hebt, waarop u fier bent, maar het is misschien tijd om over te schakelen naar een volgend thema, tenzij iemand nog over dit thema vragen wil stellen.

Annik Van den Bosch (PVDA-PTB): Mijnheer Bulthé, ik heb nog een heel korte vraag. Wie heeft er toen belang bij gehad om die processen-verbaal te laten verdwijnen?

Bruno Bulthé: Ik heb in de kleine ruimte nagedacht en kom eerst nog even terug op de vraag die gesteld werd waarom de heer De Troy werd aangeschreven. In principe is er een tijdspanne geweest tussen het moment dat hij daar zat en het moment dat hij vertrokken is en dat men misschien tot de vaststelling is gekomen dat die

pv's verdwenen waren. Dat is misschien een mogelijke verklaring.

Wat uw vraag betreft, het enige wat ik weet, is wie er geen enkel belang daarbij had. Dat waren volgens mij griffier 1, onderzoeksrechter 1 en de procureur. Ik weet niet hoe de betrekkingen waren tussen de heer De Troy en de tijdelijke opvolger van griffier 1. Dat zou u hen moeten vragen. Aan de hand van wat ik lees, ben ik evenwel niet de geschikte persoon om daarop een antwoord te geven.

Zoals ik al in eer en geweten heb gezegd, weet ik zeker wie er op geen enkele manier belang bij had dat die pv's zouden verdwijnen. *Est-ce que c'est du sabotage? Est-ce qu'on voulait emmerder des autres?* Wil men bepaalde andere personen in een slecht daglicht stellen? Ik meen te weten dat de verstandhouding tussen onderzoeksrechter 1 en onderzoeksrechter 2 niet zo denderend was, wat vermoedelijk nog een eufemisme is. Ik weet in elk geval wie er geen enkel belang bij had om die pv's te doen verdwijnen en dat de werklust in Brussel van dien aard was dat de rechter en de griffier dossiers moesten meenemen.

Werner Somers (VB): Het rapport van de Hoge Raad voor de Justitie biedt misschien de oplossing. Daarin staat te lezen dat, toen mevrouw Calewaert de heer De Troy heeft opgevolgd, zij heeft vastgesteld dat het dossier niet compleet was. Dan zijn er vragen gerezen. Ik veronderstel dat griffier B in het kader daarvan bepaalde verklaringen heeft afgelegd over wat er de maanden voordien was gebeurd. De pv's zouden dus wel degelijk zijn verdwenen in de periode waarin de heer De Troy onderzoeksrechter was.

Bruno Bulthé: Dat is inderdaad een mogelijke oplossing. Ik heb daarover ook even tijdens de pauze nagedacht. Ik heb het niet nagelezen, maar daar ook over nagedacht, en denk dat dat eventueel de uitleg zou kunnen zijn.

Axel Weydts (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, ik probeer een brugje te maken naar een ander thema, of toch een algemene beschouwing.

Het enige dat mij relevant lijkt op dit moment, met wat we nu weten over de verdwenen pv's, is het feit dat onderzoeksrechter 1 en onderzoeksrechter 2 – laten we ze bij naam noemen: de heer De Troy en mevrouw Calewaert – niet op goede voet met elkaar stonden. Dat hebben beide partijen in deze commissie letterlijk zo bevestigd. Ik heb vorige week mevrouw Calewaert grondig ondervraagd, tot ze uiteindelijk daadwerkelijk letterlijk heeft gezegd: "Omdat de verstandhouding niet goed was." Dat is het enige dat relevant is bij de verdwijning van de

pv's, want uit het dossier blijkt dat alle andere elementen geen invloed meer hebben gehad op de inhoudelijke verwerking van het dossier. Dat is wel een belangrijk gegeven, omdat het telkens weer heel duidelijk naar voren komt.

Mijnheer Bulthé, u verklaart dat u een goede persoonlijke verstandhouding had met de heer de le Court. Ik wil dat ook geloven. Hij schrijft zelfs kaartjes voor een van uw beren van zonen. Dat is allemaal goed mogelijk. Ikzelf heb in dit Parlement, de gemeenteraad in Kortrijk en overal waar ik al politiek actief ben geweest, goede persoonlijke verstandhoudingen, ook met mensen met andere opvattingen. Het voordeel is dat ik niet verplicht ben om met die mensen altijd samen te werken. U kunt een goede persoonlijke verstandhouding hebben met procureur-generaal de le Court, maar in dit dossier zegt u zelf ook duidelijk dat u een verschillende mening had op het vlak van inhoud en werk. De professionele verstandhouding was, in dit dossier althans, niet goed.

Dus de heer De Troy komt niet overeen met mevrouw Calewaert en er waren fricties tussen u en procureur-generaal de le Court. Als er iets is wat ik nu al heel goed doorheb in dit hele dossier, is dat er heel veel fricties waren.

Eigenlijk is hetgeen mij daarin interesseert en wat naar ik meen de slachtoffers daarin interesseert, of die fricties, die professionele meningsverschillen, verschillen in visie, verschillen in aanpak, een impact hadden, naast het feit – want daar hebt u het ook over gehad – dat er wel degelijk aanwijzingen zijn dat er geïntervenieerd is. Er zijn arresten aangepast na bezoeken, enzovoort. Hebben die fricties binnen dit dossier bij de verschillende magistraten – zowel bij het parket als bij de onderzoeksrechters – ervoor gezorgd dat dit dossier niet goed bemeesterd is, dat dit dossier er invloed van ondervonden heeft? En is dat dan een van de redenen waarom dit dossier zo lang heeft aangesleept?

Dat is eigenlijk het enige wat mij op dit moment interesseert. Wat is uw mening daarover? Hebben die persoonlijke fricties, die professionele fricties ervoor gezorgd dat het dossier eigenlijk niet zo goed gelopen is?

Bruno Bulthé: Er is wel een probleem van timing. Ik heb zelf gezegd: ik meen niet dat wat er gebeurd is op het niveau van het parket en van onderzoeksrechter 1, op een of andere manier een invloed heeft gehad op de evolutie en de voortgang van de procedure. U hebt mij daarnet de vraag gesteld of ik het normaal vond dat het dossier binnen anderhalve maand voor de KI zou komen. Dat hangt niet van mij af. Dat hangt niet van de

onderzoeksrechter af. Dat hangt ook niet van de griffier af.

Heb ik enige invloed gehad? Heeft de werking... ? In het voorjaar van 2011 ging het dossier naar het federaal parket en was het mijn winkel niet meer. Ik meen dat in diezelfde periode de heer De Troy ook ontlast is of zijn verlenging niet wenste aan te vragen. Ik meen dat die mens er ook niets meer mee te maken had vanaf dat ogenblik.

Al die verschillende actoren, waaronder mevrouw Coppens, zaten niet meer op het onderzoek. Die drie actoren, op zijn minst, hebben fysiek noch mentaal op een of andere manier nog enige invloed op dat dossier gehad. Het was dan ongeveer acht of negen maanden na de start van het onderzoek.

Vandaag is het 2025. Er is een grote periode overheen gegaan. Op die ene periode na... De Troy was een werker. Zijn griffier was een werker. Voor zover ik weet, werd het dossier goed beheerd. Er is geen enkele reden geweest...

De huiszoeken zijn toen niet later gebeurd. Zelfs toen mevrouw Verlinden en mevrouw Wenke Roggen niet op dezelfde golflengte zaten, moest er een oplossing komen. De baas heeft gezegd: Jos, gij gaat.

Wat de bijkomende vorderingen betreft, die zijn genomen. De commissie-Halsberghe en de commissie-Adriaenssens, *même combat*, spraken over hetzelfde. In principe ging de procureur mee om bijkomende vorderingen te nemen, als het moest.

Ik heb op een zeker ogenblik het abortusdossier in beslag genomen. Ik had toen ook mijn persoonlijke... Dan kwam ik ergens binnen en stond er iemand voor zijn kast, een brave substituut, die niet zo gelukkig was dat hij daar stond, en dan zei ik: mijnheer de substituut, wilt u die dossiers meenemen? Dan moest hij ze meepakken. Er kwamen dan twee beren van politiemensen en namen ze mee. De volgende morgen had ik miserie met de procureur des Konings, want op de voorpagina van de krant stond: weer een incident.

Dat is toch logisch? Wij willen die dossiers. Ik ben gevorderd om die dossiers in beslag te nemen. Wel, dan zal ik ze in beslag nemen. Dan zegt men: Bulthé, u bent een hardkop. Nee, ik ben geen hardkop. Ik ben gewoon een man van het systeem.

Axel Weydts (Vooruit): U hebt het nu over uw periode als onderzoeksrechter, voor alle duidelijkheid?

Bruno Bulthé: Ja, over mijn periode als onderzoeksrechter, gewoon om u iets duidelijk te maken. Als de procureur meegaat, heeft hij daar een vordering te vragen. Bepaalde vorderingen stelt men mondeling vast. Dat is alles. Dat is zijn functie. Anders staat hij daar voor spek en bonen. Anders moet hij niet meegaan. Die brave substitueert zat daar dan echt niet graag, want hij wist dat hij problemen zou krijgen in dat verband. Daarom weet u niet zoveel over de huiszoekingen in het abortusdossier. Ik had daar mijn persoonlijke... Maar dat speelde niet. Mijn rol was die documenten in beslag te nemen. Dat is alles.

Bepaalde collega's gingen daar veel soepeler mee om. Ik niet.

Les réquisitions sont des réquisitions. C'est tout! Et on prend ces réquisitions. Et vous ne voulez pas, bon!

Je dis le lendemain: "C'est tout, monsieur le procureur, je suis de nouveau dans la merde". Excusez-moi, monsieur, ce n'est pas votre vocabulaire, je sais ça.

Maar daar komt het op neer. Er zijn incidenten geweest... Dan zei ik: ja, u hebt mij dat gevraagd.

Pierre Jadoul (MR): Monsieur Bulthé, au niveau du transfert de ce dossier au parquet fédéral, je ne veux pas remettre en cause la décision ou le principe d'une fédéralisation du dossier, mais je voudrais que vous expliquiez quel a été votre rôle dans ce transfert au parquet fédéral, si rôle il y a eu ou pas, et quel a été le rôle des acteurs dont on a déjà beaucoup parlé aujourd'hui: juge d'instruction, PG, etc.

Je serais intéressé d'avoir votre lecture sur ce qui a déclenché ce transfert du dossier au parquet fédéral, sauf erreur le 8 mars 2011. Qui est à l'initiative? Comment ça se passe? Je serais intéressé d'être documenté là-dessus.

Bruno Bulthé: Vous savez, ça n'est pas péjoratif. Le procureur fédéral a des compétences *ex officio*. Mes rapports avec M. Delmulle étaient excellents. C'est un grand monsieur. Dans son genre, je n'ai pas à vous dire, mais c'est un grand monsieur qui avait une certaine cohérence, et ça, j'aimais bien. Vous savez, je n'aime pas regarder derrière moi. C'est un des rares dossiers où je devais regarder derrière moi. Je n'aime pas ça. Nous en avons discuté et à un certain moment, monsieur le procureur fédéral a estimé, d'une part, vu le problème géographique, parce que ça venait de partout...

Vous savez, ce mois de juin, je vous ai dit à titre

personnel pourquoi c'est un mois un peu difficile pour moi. Mais c'était aussi un... Vous savez, ça me rappelle 1996. 1996, le mois Dutroux. Le mois Dutroux, j'étais en vacances à l'étranger. Un de mes collègues me remplaçait. Il me dit: "Tiens, Bruno, tu sais, il y a ceci, et puis elles se sont échappées, et puis on l'a retrouvé, etc". Ça faisait très, très bordélique. Ici, c'est un peu la même chose. Ce mois-là, il y a Vangheluwe, il y a Halsberghe qui est venu faire ses doléances. J'apprends que le ministre décide, de concert avec le parquet général et d'autres, d'instituer des groupes de travail pour... J'apprends que M. Adriaenssens, est d'avis – bon, c'est ce qu'on lui a manifestement demandé – de poursuivre. Ben, c'est en fait ça.

Les choses nécessaires... Avec Delmulle, je crois qu'on en parle. Moi, je ne sais plus quelle est la genèse, mais toujours est-il qu'objectivement, toutes les raisons étaient réunies pour fédéraliser ce dossier. Toutes les raisons. Je crois que chez nous, au niveau du parquet, j'avais l'impression qu'il n'y avait plus personne qui était très preneur de ce genre de joyeusetés.

Le parquet fédéral était organisé pour faire cela et M. Delmulle est un homme très raisonnable qui est venu m'expliquer cela. Ne me demandez plus les détails, mais je sais que ça s'est passé de concert. C'était sa décision, de fédéraliser. Pour moi, en principe, le procureur n'intervient pas là-dedans.

Ce n'est pas du plic-ploc, ce n'est pas à la carte. C'est pour des raisons tout à fait objectives que le parquet fédéral se charge – sachant très bien que ce n'est pas un cadeau – de ce dossier pour une bonne administration de la justice, quoi que cela puisse vouloir dire.

Pierre Jadoul (MR): D'autres que vous ont-il été concertés à cette étape-là par M. Delmulle?

Bruno Bulthé: Je sais... je crois en avoir parlé avec les titulaires du dossier. Ça me semblait une saine logique. Au fond, moi, je n'avais rien à dire là-dedans. Mais ce n'est pas dans ce sens-là que ça s'est passé. C'était de concert et je crois que le parquet fédéral avait un certain nombre de raisons objectives pour le faire.

Ça venait de partout. Il y avait la fameuse affaire Vangheluwe, il y en avait d'autres qui venaient un peu de partout. À Bruxelles, on avait ce qu'on appelle l'affaire Calice. Voilà.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik heb begrepen dat de federalisering in onderling akkoord is verlopen. Er was geen discussie. Het was logisch dat het dossier gefederaliseerd zou

worden, om diverse redenen. U bent heel ervaren als onderzoeksrechter, als procureur des Konings, mijnheer Bulthé. Als zo'n dossier of een ander dossier wordt gefederaliseerd, omdat er verschillende onderzoeken zijn overal in het land, wat wordt dan de taak van de procureur-generaal? Trekt men het onderzoek dan echt naar zich toe en doet men de onderzoeken zelf? Wat doet het federaal parket dan?

Bruno Bulthé: Het federaal parket doet in feite wat het parket-generaal en de procureur des Konings doen. Het beleid, alles ligt in de handen van de federale procureur. Ik meen te weten, dat was mijn perceptie, dat dit op het vlak van het federaal parket vrij correct en goed verlopen is. Ik heb mij niet uit te spreken over het kwalitatieve, maar ik had het gevoel dat dit allemaal vrij vlot verlopen is. Johan Delmulle was handig genoeg om dat in goede banen te leiden.

Het is ook een probleem van personen. Mensen maken het verschil. Daar geloof ik echt in.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dat de heer Delmulle daar handig in is, weten we.

Ik verduidelijk mijn punt. Wat wij hebben vastgesteld, is dat, eens het dossier gefederaliseerd is – het gaat over honderden dossiers – het federaal parket al die dossiers en ook alle bijkomende klachten voor verder onderzoek naar de lokale parketten heeft doorgestuurd.

We hebben daarnet een discussie gehad met mevrouw Pellens van het federaal parket. Mij lijkt het contradictorisch. Enerzijds wil men federaliseren en het federaal parket, om heel objectieve, logische redenen, het onderzoek laten leiden. Anderzijds gaat men al die dossiers over het hele land bij de lokale parketten verspreiden, met de vraag om het te laten weten als men schuldig verzuim ziet. En als er vonnissen en arresten zijn, stuur ze ons op. Is dat dan een federalisering?

Bruno Bulthé: Dat is een manier om te federaliseren. Er zijn nog andere dossiers geweest.

Ik was procureur des Konings van Brussel-Halle-Vilvoorde. Dat is nu een duobaan geworden. Ik woon in Tervuren. Ik zeg u eerlijk dat ik tevreden ben dat ik buiten mijn arrondissement woon.

Om de drie maanden was er een vergadering van de Raad van procureurs des Konings. We waren toen met 27. We zagen elkaar in het ministerie van Justitie aan de Hallepoort. Er waren er altijd twee of drie die te laat kwamen, die te vroeg moesten

vertrekken of die werden onderbroken. Ik was daar jammer genoeg bij. Is dat beter of niet beter? Ik weet het niet, maar dit was de bezorgdheid van bepaalde collega's: "Tiens Bruno, tu es d'ici. Y a pas un bon restaurant?"

Dat is menselijk.

Als onderzoeksrechter moest ik toentertijd bepaalde plichten laten valideren door de plaatselijke onderzoeksrechter, als ik buiten mijn arrondissement ging. In Brussel was men een weekend op de drie van dienst. Vrijdagnamiddag belde ik naar mijn collega in een Waalse provincie.

"Attendez monsieur le juge, je vais voir parce que mon juge est parti, mais attendez, je vais vous donner un numéro de téléphone".

Dan kwam ik bij hem thuis terecht. Dan sprak ik een dienstbode of zo.

"Ah, monsieur le juge est parti à la chasse, (...)".

Geen kwaad woord, maar we spreken over een ander beroep en dat schijnen bepaalde mensen niet te begrijpen. Ik heb daar geen verdienste aan. Ik heb ervoor gekozen om in Brussel rechter te worden. Ik heb niet gekozen om onderzoeksrechter te worden. Indertijd kreeg men een briefje dat men dat vanaf maandag zou zijn. Nu wordt dat gepamperd, met een beetje talkpoeder op het poepje, en wordt er gevraagd of het wel zal lukken. Was het vroeger beter of niet? Ik weet dat niet en ik zeg dat ook niet, maar ik weet dat het anders was. Ik weet niet of ik op uw vraag heb geantwoord.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Nee, u hebt een antwoord gegeven op een vraag die ik niet heb gesteld. Na de federalisering zijn veel dossiers naar de parketten gestuurd. Zijn er dan ook dossiers naar het parket van Brussel gestuurd voor onderzoek, en teruggekomen?

Bruno Bulthé: Neen. Dat is de bedoeling niet. De FGP van Brussel heeft wel werk verricht in die dossiers, maar voor zover ik weet, heb ik geen specifieke dossiers teruggekregen. Ik heb alle dossiers weten federaliseren. Daarna is er niets van geworden. Dat is niet vanwege een probleem van het federaal parket, dat was de ons-kent-onspolitiek.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Kunt u dat uitleggen, die ons-kent-onspolitiek?

Bruno Bulthé: We werkten daar met 23, 6 Vlamingen en 17 Franstaligen, waarvan een zeker aantal financiële rechters en andere rechters van gemeen recht waren. Het aantal financiële rechters

was beperkt. Als ik een dossier kreeg en ik meende daarin een of andere persoon te kennen, dan gaf ik dat dossier af. Ik vond persoonlijk dat ik daar niet aan kon werken. Dat is alles. Ik kan mij echter inbeelden dat dit moeilijker is in andere arrondissementen met maar een of twee onderzoeksrechters. Ik zeg niet dat die mensen pushten, maar het is moeilijker.

Ik had persoonlijk niet veel tijd om naar sociale gebeurtenissen te gaan in mijn arrondissement, dus ik kwam niet veel volk tegen. Ik kende natuurlijk wie ik kende. Als er iemand toevallig aan de deur staat, is dat snel geweten. Dan zegt men kom morgen naar mijn kabinet. Ik heb dat niet te veel gezien. Er zijn er toch een paar gekomen. Ons kent ons. Men zegt dan: mijnheer, u weet niet wie ik ken. Ik zei dan neen, terwijl de griffier acteerde, met de namen gespeld, zodat ik ze goed kende. Het zou die mensen zeker plezier doen te weten dat dat gezegd was. Dat is het leven. Ik kan mij inbeelden dat het leven in uw streek anders is dan hier. Ik kan mij inbeelden dat het in Kortrijk anders is dan hier.

Annik Van den Bosch (PVDA-PTB): Heeft het verspreiden van die dossiers naar de lokale parketten het onderzoek naar schuldig verzuim bemoeilijkt, of net vooruitgeholpen?

Bruno Bulthé: Dat is waarschijnlijk afhankelijk van het lokale parket. Ik veronderstel dat dit in bepaalde arrondissementen vrij vlot is gegaan. Er zijn honderden kartons en ik heb ergens menen te lezen dat het dossier op dit ogenblik op het federaal parket rust. Ik weet het niet, maar ik kan mij inbeelden dat dit van arrondissement tot arrondissement verschilt.

De voorzitter: Ik heb nog de heer Nuino op mijn sprekerslijst staan.

Ismaël Nuino (Les Engagés): Je voulais revenir sur le fait que ce soit votre premier substitut, M. Colpin, qui a accompagné le juge d'instruction lors de la première perquisition.

Vous avez donné un exemple d'un des dossiers sur lesquels vous aviez travaillé quand vous étiez juge d'instruction, où vous expliquiez que vous demandiez au substitut: "Avez-vous besoin de ces dossiers? Je les prends, je ne les prends pas?" Vous pouviez alors saisir. Pensez-vous, avec recul, et pour essayer aussi d'en tirer les conclusions qui pourraient être utiles, que le fait que ce ne soit pas la magistrate titulaire, mais un autre magistrat – et je comprends la raison pour laquelle vous avez décidé que ce soit ce magistrat-là qui y aille – qui accompagne le juge d'instruction, ait pu mener au fait que le début de l'instruction soit

entachée d'irrégularités, comme ça aura été déterminé par la suite?

Rétrospectivement, pensez-vous qu'il eût été plus utile – et dans un monde idéal, il aurait été meilleur – que ce soit la magistrate titulaire qui accompagne le juge d'instruction?

Bruno Bulthé: Je n'ai pas tout à fait compris le début, mais je vais vous expliquer ce qui s'est passé.

J'ai là deux relativement jeunes dames. Vous avez vu Mme Verlinden, dont je ne connais pas l'âge, mais ça ne me regarde pas. Je connais Wenke Roggen également. Il s'agissait de deux excellents magistrats. Je sentais manifestement qu'il y avait de la tension. Appelons ça comme ça. Appelez ça un euphémisme, appelez ça comme vous voulez, c'est votre problème et pas le mien.

J'ai un Jos Colpin qui est en fait, dans un certain sens, le confesseur de Wenke Roggen. C'était dans son tempérament, il avait été son maître de stage. Vous savez, moi j'ai été maître de stage également. Vous gardez toujours des rapports assez particuliers avec vos stagiaires. Encore maintenant, j'ai des gens qui sont passés il y a 20 ans chez moi, etc. Wenke allait régulièrement le voir. Ils avaient leur bureau sur le même palier, avec leurs portes l'une en face de l'autre et elle était régulièrement chez Jos. Ce dont ils discutaient, je n'en sais rien. Jos avait ma confiance et Wenke aussi. C'est tout. À un certain moment, je perçois, non pas qu'ils se sont chamaillés, ils ne se sont pas roulés par terre dans mon cabinet, on est bien d'accord, mais je perçois que manifestement, il y a un peu de friction entre les deux.

À ce moment-là, tout le monde sait pertinemment que ce dossier va donner des problèmes.

Moi, je le sens et je suppose que cette dame aussi, l'instinct féminin étant plus développé que l'instinct masculin. Ce n'est pas du machisme, mais c'est comme ça! Ces dames ne sont donc pas très chaudes pour aller se jeter dans la gueule du loup.

Finalement, je ne sais plus dans quelles circonstances, Jos intervient. Je lui ai dit: "Jos, mon vieux, on va arrêter le cinéma! Est-ce que ça te dérange d'y aller toi?" Si j'avais demandé à Wenke (*Roggen*) ou à Liesbeth (*Verlinden*) d'y aller, elles y auraient aussi été, mais Jos était Jos. Personne ne le connaît ici, mais pour quelqu'un qui le connaît, Jos c'est Jos: il pesait 130 kilos et c'était le Malinois par excellence... pas le chien, mais le supporter de KV Mechelen, comme Wim De Troy, bref, le véritable Malinois. De plus, il connaissait les rouages de cette maison alors que moi, je ne les

connaissais pas, certainement au niveau du parquet général. Or, je savais que d'une manière ou d'une autre cela allait aboutir là-bas. Donc, moi, ça m'arrangeait. Et c'est la raison pour laquelle j'ai demandé à Jos d'y aller. Je ne l'ai pas non plus exigé. J'ai demandé à Jos: "Hey Jos, mon vieux, on arrête ce cinéma. Tu y vas?". Il m'a répondu: "Oui, oui". Jos était preneur. Pourquoi? Parce que Jos, il connaissait le métier. Wim était son gros copain. Ils avaient été tous les deux juges de presse à l'époque, au parquet. C'est pour ça que Jos y est allé.

Je ne dis pas que ces dames se sont roulées par terre dans mon cabinet, mais quand vous sentez que ça ne passe pas... Vous savez, c'est comme la mayonnaise: ça prend ou ça ne prend pas! Quand la mayonnaise ne prend pas, on arrête le cinéma. C'est tout.

Ismaël Nuino (Les Engagés): Je vais peut-être répéter ce que j'avais dit au début, parce que je pense que ça aidera à comprendre la question précisément. Quand vous parliez du dossier sur l'avortement dont vous avez été saisi quand vous étiez juge d'instruction, vous avez donné un exemple. Vous avez dit que pendant une perquisition, vous regardiez le substitut et vous disiez: "Est-ce que tu veux que je prenne ces dossiers ou pas?". Du moins j'ai cru comprendre que cela pouvait se passer comme ça.

Ce que je crois comprendre de ce retour d'expérience, c'est que le fait d'avoir un substitut qui connaissait bien le dossier, qui savait ce dont il avait besoin, était utile à l'enquête, à l'instruction.

Donc, la question que je posais – et comme je vous l'ai dit, je comprends la raison pour laquelle vous avez demandé à monsieur Colpin d'y aller – c'est, dans un monde idéal, n'aurait-il pas été préférable – et pour essayer d'en tirer des leçons, n'aurait-il pas été idéal – que la magistrate titulaire qui, peut-être – mais peut-être que vous pourrez me contredire – était censée connaître le mieux le dossier, accompagne le juge d'instruction? C'est une question vraiment, peut-être, pour savoir si, et je comprends les raisons pour lesquelles vous l'avez fait, idéalement ça n'aurait pas pu se passer comme ça.

Bruno Bulthé: Bon, le dossier quand on en prend connaissance... Jos, un dossier pareil, en une demi-heure c'était fini, parce qu'il connaissait: ça je ne dois pas lire, ça je lis... Le dossier quand il part, s'il y a trois PV dedans, c'est beaucoup. D'ailleurs je crois qu'on mentionne les trois ou quatre PV dont il est question. Il connaît Wenke, il connaît Liesbeth, il connaît De Waele, il connaît Halsberghe. Le seul qu'il n'a pas vu, c'est Devillé.

Mais enfin bon, à la limite, Devillé, il y a une audition de lui. Et en principe, si c'est bien fait, on doit pouvoir comprendre – je n'ai pas lu, je ne vais pas lire, c'est pas mon problème.

En principe, Jos savait exactement ce qu'il y avait dans ce dossier. Ce qu'il devait savoir, que de manière complémentaire, je peux imaginer.

Vous savez comment ça se passe? En principe, à 7h ou à 8h du matin, il y a une voiture du parquet qui est là, on s'installe là-dedans. Il y a le juge, le greffier, le procureur et le chauffeur. Et quand vous avez des stagiaires... J'ai encore fait ça à l'époque, j'avais deux stagiaires, mon greffier c'était ça, et j'avais encore Ann Fransen, l'actuelle procureure fédérale, et encore, je ne sais pas qui encore, ah oui, une autre, non? Oui, elles s'étaient installées à trois derrière, l'une était couchée sur les autres. Ce n'est pas réglementaire, je le sais, mais elles voulaient faire cette descente à Zaventem. Deux petits Nigériens qui avaient grimpé dans une soute de bagages ou dans un train d'atterrissage. Bon, voilà, c'est comme ça que ça se passe.

Donc, Jos reçoit un dossier, bon, faut pas la faire à Jos, hein, il reçoit un dossier avec trois ou quatre PV, qu'il a lu. À la limite, il a même regardé le filigrane du papier, et il connaît ça. S'il y a, comme on dit, des textes ou des sous-titres, Wim les lui a certainement donnés: ils sont copains comme cochons.

Donc, moi, je suis à l'aise. Mes états d'âmes, ce n'est pas là le problème, mais je suis à l'aise. Le dossier est entre de bonnes mains.

Je ne m'attends pas à des problèmes sur place. On m'a expliqué après coup que le midi, ils sont allés manger des frites, etc. Ça, on m'a expliqué, c'est tout. Donc, il y avait 3 ou 4 PV dans le dossier. Et à la limite, même les sous-titres, je crois que Wim les avait donnés à Jos Colpin. Je ne sais pas si cela répond à votre question.

De voorzitter: Zijn er nog andere vragen, collega's?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer Bulthé, u hebt al een paar keer gesproken over de FGP van Brussel en wijlen Peter De Waele en zijn team. U hebt waarschijnlijk veel met hem samengewerkt, zowel als onderzoeksrechter als als procureur, neem ik aan. Hoe kunt u zijn werk als politiemans omschrijven?

Bruno Bulthé: Ik kende Peter De Waele vrij goed. Men kon op hem rekenen. Zeden zijn een moeilijke zaak. Het was waarschijnlijk een van de zeldzame politiemensen die mij *en aparté* tutoyeerde. Ik had

daar ook geen probleem mee. Ik respecteerdie die man en hij respecteerdie mij. Wij wisten precies wat we aan elkaar hadden en ik kon het hem zeggen als hij mij iets anders had verteld. Ik ben met hem op huiszoekingen geweest. (...) was een vrij geruchtmakende zaak. VTM had het goede idee gehad om aan Bruparck een jong meisje te zetten om iemand te lokken. Dat was allemaal gelukt. Peter De Waele zei dat hij dat zou doen en vroeg mij of ik die zaak op mij wou nemen, waarop ik hem zei dat ik gevat was.

Je suis saisi.

Dat woord zegt wel: "*saisir quelqu'un*". Vatten. Met Peter had ik al een paar oorlogen meegemaakt. VTM had het idee om dat uit te zenden. Ze doen dan een half uur opnames, waarvan ze drie minuten uitzenden, als het veel is. Dat zijn rushes. Ik was onderzoeksrechter. Peter wou absoluut die rushes zien, omdat er voordien iets was gebeurd en ook nadien.

Ik zei: "C'est pas con ce que tu dis là."

Nu is alles veel meer gereglementeerd, met het bronnengeheim en zo, maar wij gingen dus naar VTM, om 11.00 uur. Het kon ook 7.00 uur, maar ik stelde 11.00 uur voor. "Waarom?", vroeg Peter. "Dat zal je dadelijk zien", heb ik geantwoord.

We kwamen aan bij VTM. De journalist in kwestie wou de beelden niet geven. "Dan zullen we die moeten zoeken", heb ik geantwoord. De journalist protesteerde, maar ik vroeg hem waar de nieuwsstudio was. Ik ben daar gaan zitten en heb gezegd dat ik zou wachten tot ik het bandje had. De journalist wees er mij op dat ze daar om 13.00 uur een nieuwsuitzending hadden. Ik heb daarop geantwoord dat hij tot 13.00 uur de tijd had om de opname te overhandigen, zo niet zouden we die zoeken. Men kan zeggen dat dat onbetamelijk is, maar ik was gevat om die beelden op te halen. Ik had uiteraard bijkomende vorderingen gevraagd. De procureur was mee. Ik vroeg hem of hij zijn vorderingen gestand hield. Hij antwoordde bevestigend.

Tout le monde était dans le bain.

Om 13.00 uur begon de nieuwsuitzending, maar ik had voordien al mijn rushes gekregen. Dat was mijn job. Met bepaalde politiemensen creëer je een band. Die mensen komen je opzoeken.

U moet weten dat ik ook persrechter was. *Je mets au défi n'importe qui* om te zeggen dat ik ook maar één keer iets gegeven heb aan de pers. Een rechter geeft niets, maar soms was dat nuttig. Bepaalde van die mensen, die ik nog tot mijn

kameraden reken, vroegen mij soms om informatie. Ik zei: als je dat morgen in de gazet zet, zal je rode kaken hebben en dat is ambetant. Ik stelde voor om de week nadien naar Jos te bellen. De journalist wilde een primeur en vreesde dat iedereen dan die informatie zou krijgen. Ik stelde voor om 's middags al te bellen, zodat hij dat alleen tegen hem zou zeggen, waardoor hij zijn scoop zou hebben. Als de journalist een scoop had, kreeg hij een fles champagne van zijn redactie. Dat behoort allemaal tot het reilen en zeilen. Voilà, dat is alles.

Peter De Waele was dus een goede flik. Ik heb verschillende delicate zaken met hem behandeld. Wat ik nu zeg, zeg ik niet om in zijn zakken te zitten, maar op een zeker ogenblik had ik andere zaken verwacht van hem, had hij mij zaken gezegd die niet op papier gekomen zijn, maar die het nadien misschien gemakkelijker gemaakt zouden hebben.

Ik had gevraagd om het op papier te zetten. U weet ook dat Godelieve Halsberghé aanvankelijk, volgens een van de pv's, haar dossiers zou afgeven. Rik Devillé zei ook dat hij dossiers zou geven. (...) die dossiers (...) heb ik wel gelezen. Ik moest weten waarover het ging. "Ja, maar ik kan ze niet geven zonder toestemming van..."

"Ik heb Devillé gezien, en hij zal...", zei Peter De Waele. Ik heb gevraagd om dat op papier te zetten. Ik zei Peter dat het niet klopte, ik vroeg waar de rest zat. Peter De Waele was wel een goede politiemans. Men kon met hem werken, maar dit was delicaat, ook voor hem. Hij is er niet meer. Het is ook een beetje voor hem dat ik hier zit. In zijn zakken zitten is niet moeilijk, maar de waarheid heeft haar rechten.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): De reden waarom ik u die vraag stelde, is de volgende. Het gaat over zedendossiers.

U werkt als procureur of onderzoeksrechter samen met de heer De Waele. Hij heeft u verteld over dossiers dat het over verkrachting ging of niet over verkrachting of dat het over kinderporno ging of niet over kinderporno. Kon u erop vertrouwen dat dat het geval was?

Bruno Bulthé: U mag niet vergeten dat de heer De Waele zijn job kende. Vergeet ook niet dat de onderzoeksrechter *ad rem* was gevat. Wanneer hij iemand aanhield, moesten er aanwijzingen van schuld zijn. De raadkamer zou beslissen of er voldoende bezwaren waren om een zaak door te verwijzen. De rechter ten gronde zou uitmaken of de zaken al dan niet bewezen waren. Dat is niet evident.

Vergeet niet dat indertijd de onderzoeksrechter

23 uur en 59 minuten had. Die termijn is nu verlengd, onder andere met beschikkingen. Indertijd draaide de klok echter.

Ik vroeg altijd wanneer die termijn begon. Ik kreeg dan bijvoorbeeld als antwoord dat de betrokkene om 18 uur van zijn vrijheid was beroofd. Ik vroeg dan wanneer hij was binnengekomen bij de dienst. Het antwoord was dan bijvoorbeeld om 14 uur. Ik vroeg dan of hij om 14.01 uur nog kon gaan plassen als hij dat wou. Het antwoord was neen, want de vrijheidsberoving was begonnen om 14 uur.

U weet ook dat dat voor een onderzoeksrechter een beetje scherp was. Het gaat om aanwijzingen van schuld, om eventueel iemand aan te houden.

Ik denk dat Peter De Waele een goede politiemann was.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik heb nog één vraag.

U hebt daarnet ook over Godelieve Halsberghe gesproken en over haar dossiers. Helemaal in het begin hebt u verklaard dat u contact hebt gehad met haar. Zij heeft u helemaal in het begin gecontacteerd, nog voor de inbeslagnames.

Hebt u haar op een bepaald moment niet aangeraden een officiële klacht neer te leggen of aangifte te doen?

Bruno Bulthé: Ik heb u verteld onder welke omstandigheden ik mevrouw Halsberghe heb leren kennen. Dat was in 1985, toen ik begon als jonge rechter. Zij was een instelling.

Ik liep soms voorbij haar bureau en zag haar. Ze was van Gistel. Af en toe wisselden wij een woordje West-Vlaams uit. Wanneer ik binnenkwam, vroeg zij of er een probleem was. Ik antwoordde dat ik haar enkel kwam begroeten. Immers, wanneer mensen voor haar deur stonden, was dat gewoonlijk omdat er een probleem was: het dossier was te zwaar of te licht enzovoort. Daarom ook kwalificeerden bepaalde mensen mij als stielbederver.

Mais enfin (...), c'est le tempérament.

Ik heb die dame misschien vijf keer gezien in de periode van anderhalf jaar tussen mijn benoeming op 22 januari 1985 en de dag dat ik onderzoeksrechter werd op 6 mei 1986. In die periode heb ik drie à vier keer een briefje gekregen om alleenzetelend te zijn, om eens naar het hof van assisen te gaan als bijzitter in een Franstalige, dan weer tweetalige of Nederlandstalige kamer. Ik heb

veel bijgeleerd als bijzitter in het hof van assisen. Dat is de *fil rouge*, de rode draad die men moet volgen. Voor de rest kende ik die dame niet.

Op een bepaald ogenblik heeft ze tegen de heer Etienne Vandewalle een procedure ingesteld, want hij was benoemd en zij niet. De heer Vandewalle is dan een zeker aantal maanden vervangen door de heer André Dujardin uit Gent, een ondervoorzitter. Gent is een beetje ver van Brussel. Men vroeg me bij de verkiezingen voor het hoofdbureau en ik zei ja.

Halsberghe, dat waren de envelopjes. Ik was niet kwaad, ik was vorser aan het Nationaal Centrum voor Criminologie en had over rechten en dergelijke geschreven. Dat interesseerde me, ik was assistent in de eerste kandidatuur. Dus dat was niet tegen mijn zin. Dat had Halsberghe dus gedaan voor mij.

Ze had ook haar stempeltje in haar rug. In de krant las ik dat zij dan toevallig wordt aangesteld als vertrouwensmagistraat, hoofd van de commissie. In 2009 of mei 2010 – ik weet het niet meer – kwam ze zich aanmelden. Ik was toen wel procureur, maar zij was voor mij mevrouw de voorzitter. Het was een *fel madammeken*.

Een van de politiemensen zei dat ze niet zeker waren of ze goed bij haar zinnen was, maar die vrouw wist wat ze kwam zeggen. Ik zei haar dat ze iets moest doen met die informatie en stelde haar voor om haar in contact te brengen met de heer Peter De Waele.

"Ja, maar wij zullen dat bij ons in Limburg doen", werd er onder meer opgeworpen.

Ik heb geantwoord: "Doe dat niet. Als er dan een probleem is, waar moet ik dan naartoe? Dus Peter De Waele is de man daarvoor." Ik stelde voor om bij hem te gaan. Hij zou het acteren en zo gebeurde dat.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dus dat is uw advies geweest aan haar?

Bruno Bulthé: Dat is mijn advies geweest.

Et j'ai dit: "J'ai été élevé dans dans l'ordre et la religion".

Ik ben misdienaar geweest in Halle.

Alors, on se battait pour être à droite ou à gauche, parce qu'à droite, on sonnait une fois de plus qu'à gauche. Je connais un peu mes classiques à ce niveau-là, un tout petit peu.

Wat mij betreft, was Godelieve Halsberghe mevrouw Halsberghe, een grote dame. Zij komt mij dat zeggen, ze komt met dat verhaal, dat ze uiteindelijk zal bevestigen. Ze had echter een gewetensprobleem. Ze kon haar dossiers moeilijk afgeven. Peter stelde een oplossing voor en we hebben het opgelost.

De commissie-Adriaenssens was het verlengde.

De **voorzitter**: Zijn er nog andere vragen, collega's? Neen?

Dan dank ik u voor uw komst, mijnheer Bulthé, voor de tijd die u hieraan hebt willen besteden en voor uw zeer uitgebreide antwoorden. Ik wens iedereen een fijne terugrit naar huis. Dinsdag 21 januari om 10.00 uur is er een regeling der werkzaamheden gepland.

*De vergadering wordt gesloten om 16.33 uur.
La séance est levée à 16 h 33.*

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Bruno Bulthé